SUMMEN AF DET KREATIVE MILJØ

Analyse af Vækstlagskulturen på Institut for (X)

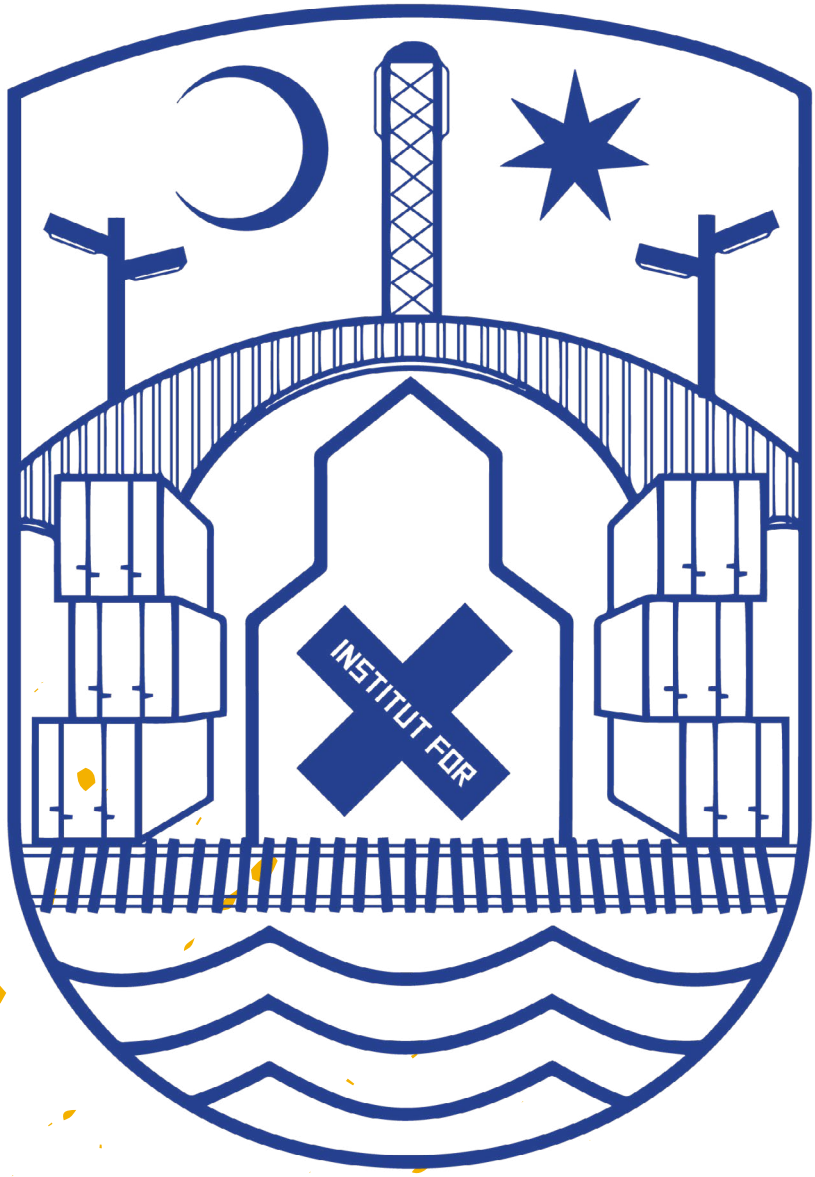

KOLOFON

Titel: Summen af det kreative miljø - Analyse af Vækstlagskulturen på Institut for (X).

Udarbejdet af: Urban Goods i samarbejde med Institut for (X).

Forfattere: Astrid Moth, Peter Gran Boesen, Julia Jørgensen,
Jonas Bøgh Larsen og Christian Juul Wendell.

Layout: Peter Gran Boesen, Rafael F. van der Schaar.

Grafik: Peter Gran Boesen, Nicole Goldvaitz, Thor V. nielsen. Rafael F. van der Schaar.

Fotos: Asbjørn Sand, Adapt, Fioli Studios, Rafael F. van der Schaar, Miriam Šumichrastová, Johan Adrian Buus.

1. udgave, 1. oplag

Oplag: 15 stk. Aarhus, Januar 2023.

Tak til alle, der har bidraget til magasinet – særligt: Alexander Muchenberger, André Thelin Nielsen, Aarhus Volume, Beatriz Gonzalez Rodriguez, Clara Dybbroe Viltoft, Jakob Vinkler, Kaspars Lielgalvis, Kristian Krog, Lasse Hinrichsen, Lone Jensen, Mads Peter Laursen, Martin Ritter, Mathias Brander Skovsted, Mette Skriver, Michelle Riis, Sjoerd Vriesema, Thomas Kerekes, Vivian Vesterager Madsen.

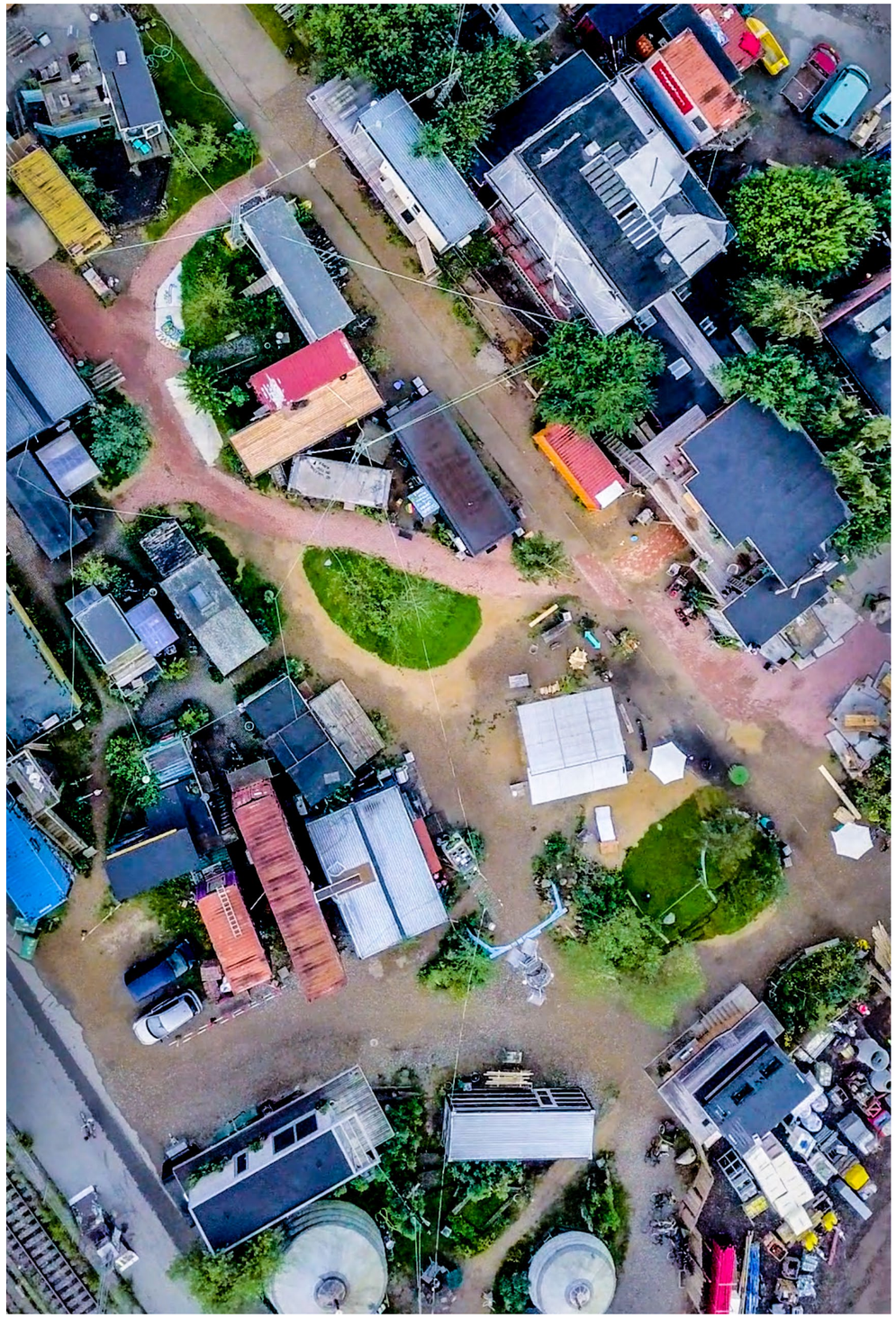

Indholdsfortegnelse

Overblik over type af indhold 6

Indledning – Institut for (X) som en del af vækstlaget 8

Hvad er vækstlaget og vækstlagskultur ? 9

Hovedpointer fra analysen 10

Tilgængelighed 10
Community 10
Gennemstrømning af talent 11
Tværgående krydsbestøvning 11
Entreprenørskab og netværk 11
Eksperimenterende kultur 11
Internationalt mødested 11
Kulturen som drivkraft i bymiljøet 11

Formål med analysen 12
Opbygning af analysen 13

Hvad er Institut for (X)? 14

Oversigtskort over Aarhus K 16
Kort over Insitut for (X) 18
Tidslinje for udvikling af Institut for (X) 20

Metode og dataindsamling 24

TEMA 1: Rum til eksperimenter 26

Synligt i hjertet af Aarhus 28
En mangfoldighed af faciliteter 28
Summen af et miljø 28
Stillads for egen læring 28
Faciliteter på Institut for (X) 29
Case: Huggeormen 31
Case: CordyFresh 32
Interview: Smag/Institut of meals/ Det Grænseløse Køkken, Jakob Vinkler 34

TEMA 2: Community 36

En kreativ landsby 38
Community af mangfoldige fællesskaber 38
Opfattelse af Institut for (X) 39
Motivationen blandt brugerne 40
Udbytte for brugerne 41
Brugernes uddannelsesbaggrund 42
Case: Skateboard Spaces Aarhus 46
Interview: Maltfabrikken, Kristian Krog 47

TEMA 3: Tværgående faglighed 48

De hybride kunstarter 50
Optimale forhold for det kreative talent 50
Kulturel diversitet 50
Engagementet og "reason to go" 52
Arrangør eller co-host på events 54
Interesseområder blandt brugerne 55
Brugernes fagligheder 56
Case: Volume Village 58
Case: Useful Art for Communities (UAC) 59

TEMA 4: Internationalt perspektiv 62

Lokal forankring og et fællesskab af nationalitster 64
Institut for (X) skaber forbindelser mellem Aarhus og verden 64
International baggrund 66
Brugernes bopæl 67
Internationale samarbejder 68
Interview: Free Riga, Kaspars Lielgalvis 70
Case: BITU 71
Case: Link Up Euro Connection (LEC) 73

TEMA 5: En entreprenant tilgang 74

Hej-møde 76
Entreprenørskab 76
Indtjening 76
Beskæftigelse 76
De professionelle brugeres udbytte af IF(X) 77
Brugernes indkomst 78
Beskæftigelsestematikker 80
Tilknytning til Institut for (X) 81
Udviklingsmuligheder 82
Læring 83
Case: ENORM 84
Case: E-racing ApS 85

TEMA 6: Samarbejder og netværk 86

Samarbejde og sammenhæng 88
Et økosystem af kreative miljøer 88
Institut for (X)'s samarbejdspartnere 89
Motivation for samarbejde med IF(X) 90
Brugen af kreative platforme og faciliteter i Aarhus 91
Interview: Frontløberne, Mathias Brander Skovsted 92
Interview: UKH, Lone Jensen 93
Case: FLUKHX 94
Case: Operation 8 95

TEMA 7: Kulturel byudvikling 96

X er bygget af social kapital og ikke af mursten 98
En kreativ smeltedigel 98
Institut for (X) som bymiljø 99
Institut for (X) som kulturplatform 100
Interview: Kreative Räume Wien, Thomas Kerekes 101
Case: 100% ApS 102

Kontaktoplysninger 103

Overblik over type af indhold

Du kan læse denne analyse i sin helhed
eller som et opslagsværk.

Herunder kan du se, hvordan du hurtigt kan finde de forskellige typer af indhold i analysen, afhængigt af, hvad du er interesseret i at læse mere om.

HOVEDPOINTERNE ER SAMLET PÅ S. 10

HVIS DU VIL DYKKE NED I DE SAMMENFATTENDE ANALYSER - *kan du med fordel læse:*

RUM TIL EKSPERIMENTER: S. 26
COMMUNITY: S. 36
TVÆRGÅENDE FAGLIGHED: S. 48
INTERNATIONALT PERSPEKTIV: S. 62
EN ENTREPRENANT TILGANG: S. 74
SAMARBEJDE OG NETVÆRK: S. 86
KULTUREL BYUDVIKLING: S. 96

HVIS DU HURTIGT VIL HAVE OVERSIGTERNE OVER GRAFER OG DATA - *kan du med fordel læse:*

OM INSTITUTS FOR (X)'S FACILITETER: S. 29
OM BRUGERNES MOTIVATION OG UDBYTTE: S. 39
OM BRUGERNES INTERESSEOMRÅDER OG FAGLIGHED: S. 52
OM DET INTERNATIONALE PERSPEKTIV OG SAMARBEJDE: S. 66
OM INDKOMST, BESKÆFTIGELSE OG UDVIKLING: S. 78
OM SAMARBEJDE OG NETVÆRK: S. 89
OM BYMILJØ OG BYUDVIKLING: S. 99

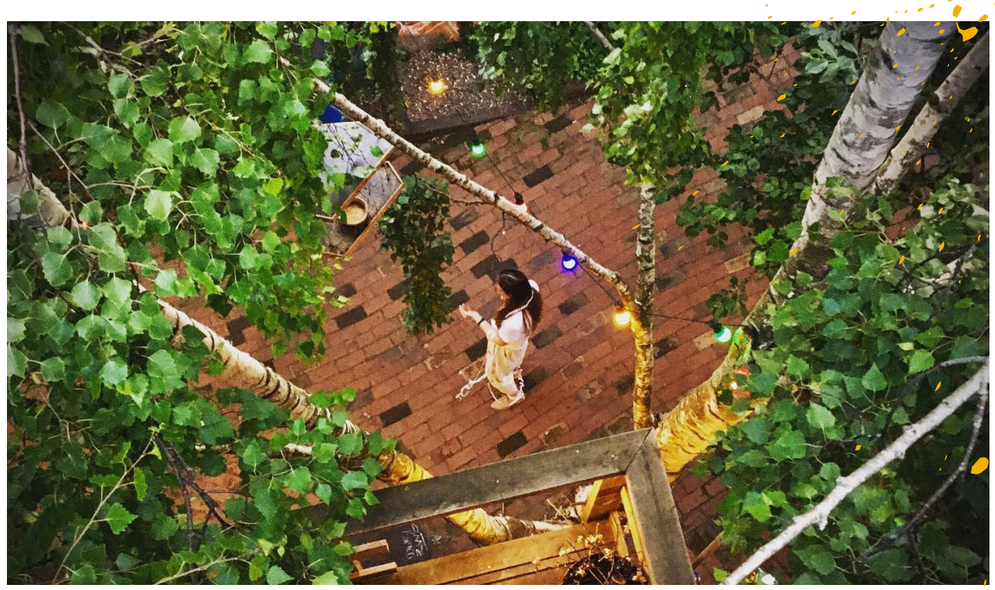

HVIS DU VIL LÆSE DE UDDYBENDE INTERVIEWS MED SAMARBEJDSPARTNERE - *kan du med fordel læse:*

DET GRÆNSELØSE KØKKEN, JAKOB VINKLER: S. 34
MALTFABRIKKEN, KRISTIAN KROG: S. 47
FREE RIGA, KASPARS LIELGALVIS: S. 70
FRONTLØBERNE, MATHIAS BRANDER SKOVSTED: S. 92
UNGDOMSKULTURHUSET - UKH, LONE JENSEN: S. 93
KREATIVE RÄUME WIEN, THOMAS KEREKES: S. 101

HVIS DU VIL INSPIRERES AF EN RÆKKE CASEPORTRÆTTER AF AKTØRER PÅ INSTITUT FOR (X) - *kan du med fordel læse:*

HUGGEORMEN: S. 31
CORDYFRESH: S. 32
SKATEBOARD SPACES AARHUS: S. 46
VOLUME VILLAGE: S. 58
USEFUL ART FOR COMMUNITIES (UAC): S. 59
BITU: S. 71
LINK UP EURO CONNECTION (LEC): S. 73
ENORM: S. 84
E-RACING APS: S. 85
FLUKHX: S. 94
OPERATION 8: S. 95
100% ApS: S. 102

Indledning

-Institut for X som en del af vækstlaget

Institut for (X) er en del af vækstlaget fordi det er en udviklingsplatform for upcoming aktører i alle kunstfaglige grupper, nye kulturproducerende organisationer, frie kunstnere og iværksættere.

Institut for (X) er én stor åben scene for alle interesserede. Fælles for alle dem, der bruger eller forbruger Institut for (X) er, at de betragter sig som en del af et kreativt vækstlag. Et vækstlag, der vil noget mere end sig selv.

Institut for (X) er skabt af det kreative vækstlag til etnysgerrigt aarhusiansk publikum, men hele området har til formål at ændre byens DNA. Det handler om at sikre det vækstlags kulturelle, fysiske og politiske eksistensberettigelse i Danmarks andenstørste by.

Hvad er vækstlaget og vækstlagskultur?

Denne analyse har fokus på at forstå, hvad der karakteriserer det kunstneriske, kreative og kulturelle vækstlag.

Et vækstlag indeholder personer, grupper og miljøer, der er på vej frem og som skaber ny udvikling indenfor det kunstneriske, kulturelle eller kreative område.

Det dækker dermed over både de aktører, som beskæftiger sig med klassiske kunstarter, dem der fungerer som kulturskabere eller kulturformidlere, dem som kan betegnes som kreative erhverv samt de aktører, der arbejder med tværgående stilarter og hybride genrer.

Men analysen peger ikke entydigt på en klar definition af, hvem disse personer er eller hvordan man starter et vækstlag – der findes ikke en bestemt måde at arbejde med dette på.

Analysen peger i højere grad på, at det handler om at opbygge en kultur og sætte ind på mange forskellige fronter for at opnå de bedst mulige vilkår for, at et vækstlag kan opstå – det handler om at skabe en vækstlagskultur om man vil.

Analysen beskriver den vækstlagskultur, som Institut for (X) har skabt omkring sig. Her er det lykkedes at skabe et miljø, hvor flere elementer uafhængigt af hinanden spiller sammen og påvirker hinanden i et organiseret kaos.

Dermed har man potentialet for at mennesker, talent, faciliteter, fagligheder, muligheder, eksperimenter, iværksætteri, spontanitet, samarbejde, fællesskab og det ubekendte – sammen – skaber et særligt gunstigt miljø for, at vækstlaget kan opstå.

Hovedpointer fra analysen

Summen af det kreative miljø

Analysen beskriver, og giver en indsigt i, de tiltag på Institut for (X), som er med til at skabe gode trivselsforhold for et vækstlag. Den samlede pointe fra undersøgelserne i forbindelse med denne analyse er, at man ikke entydigt kan give én formel på, hvad et vækstlag er eller hvordan man skaber det. Det er derimod summen af et dynamisk miljø, der giver gode vækstlagsbetingelser. Det er en varierende kombination af en bred vifte af faciliteter, mødesteder, sociale aktiviteter på tværs af målgrupper samt sammenhæng og synergi med det omkringliggende miljø og med plads og rum til at teste, larme, fejle, lykkes og eksperimentere.

Som den frizone i Aarhus Institut for (X) er, giver den plads til, at de frie miljøer har en synlighed og en stemme i byrummet og en platform, hvor der er mulighed for at præsentere sin kunst og sit kreative arbejde. Det er med til at gøre Aarhus som by særlig interessant og relevant at udvikle og udøve sit kunstneriske virke i.

Analysens anbefaling er, at hvis man vil arbejde for at skabe et vækstlag inden for særligt det kunstneriske, entreprenante, kreative område, så kan man med fordel have fokus på følgende indsatsområder og tilpasse dem til ens lokale kontekst:

Tilgængelighed

De fysiske rammer og faciliteterne på og omkring Institut for (X) har i sig selv en pointe ved at være tilgængelige i midtbyen – i hjertet af Aarhus – for det gør det let at komme til dem. Og det skaber en synlighed og formidling til omverdenen, som er vigtig for aktørerne i vækstlaget. Det betyder, at alle kan se og opleve miljøet og føle og mærke på egen krop, hvad det entreprenante, kunstneriske og kulturelle miljø kan byde på. På den måde understøtter Institut for (X) Aarhus Kommunes kulturpolitik i at bringe kunsten og kulturen ud i byrummet.

Community

Institut for (X) beskrives af brugerne som et sted, hvor unge kulturskabere kan komme med hænderne fyldt kun med gå-på-mod og handlekraft og derudfra blive mødt med en åben dør, tillid og ansvar. Tilliden og ansvaret er det, der er med til at give upcoming kulturskabere på Institut for (X) motivationen og tilliden til at gribe og afprøve nye og spæde idéer.

Gennemstrømning af talent

Siden begyndelsen i 2009 viser den indsamlede data, at der gennem årene har været en løbende tilstrømning af nye brugere og kreative fagligheder. Den løbende tilstrømning er essentiel for at bevare en relevans og ikke låse sig fast i en form. Det er også denne gennemstrømning af talent, der giver særligt gode vilkår for, at et vækstlag kan opstå. Den indsamlede data viser desuden, at mange af de tidlige brugere forbliver i miljøet – og kombinationen af "gamle" kulturbærere og nye kræfter giver et stærkt læringsmiljø.

Tværgående krydsbestøvning

Analysens resultater giver et billede af, at Institut for (X) rummer et økosystem af forskellige grader og niveauer af engagement fra det meget uforpligtende, over det hobbybaserede, til vækstlagsaktører og til professionelle udøvere. Samtidigt er det accepteret og indbygget i rammesætningen, at man gerne må bevæge sig på kryds og tværs. Det giver Aarhus en unik mulighed at have hele fødekæden for kreative og kunstneriske talenter i det samme lokale område. Det understøtter i høj grad både unge og voksne i at udfolde og dyrke deres kreative talent.

Entreprenørskab og netværk

Miljøet modner de professionelle brugeres evne til at afsøge nye modeller for samarbejde og skabe netværk. Institut for (X)'s samlede ramme synliggør nemlig de udviklingsmæssige og økonomiske muligheder, der ligger i krydsfeltet mellem kunstneriske erhverv og andre erhverv. Udbyttet af at være en del af Institut for (X) er derfor i høj grad, at man i dette miljø kan få de fornødne kompetencer til at bevæge sig videre fra vækstlag til en mere etableret virksomhed.

Eksperimenterende kultur

Miljøet og tilgangen, der gennemsyrer hele Institut for (X), har for 65% af de professionelle brugeres vedkommende lært dem at eksperimentere og afprøve nye metoder. I arbejdet for at etablere sin virksomhed er det afgørende med en kultur, hvor man lærer at være modig og kaste sig ud i nye projekter samt at det er okay at fejle, hvis man blot lærer af sine fejl.

Internationalt mødested

Institut for (X) bidrager med et af de mest internationalt forbundne kreative miljøer i Aarhus og måske i Danmark. Det er en helt særlig egenskab for stedet som helhed og både det sociale og professionelle fællesskab, at man her tiltrækker og fastholder aktører fra store dele af verden. For vækstlaget skaber det langt lettere adgang til internationale samarbejdsmuligheder, end hvis ikke miljøet omkring Institut for (X) eksisterede.

Kulturen som drivkraft i bymiljøet

72% af brugerne mener, at Institut for (X) gør Aarhus til en interessant by at bo og arbejde i. Lidt over halvdelen af brugerne i brugerundersøgelsen er helt enige eller delvist enige i, at hvis Institut for (X) ikke eksisterede var de formodentligt flyttet til en anden by end Aarhus for at udleve deres interesse eller virke. Generelt vidner brugerundersøgelsen om, at Institut for (X) er en kreativ smeltedigel med en altafgørende betydning for det kulturelle og kunstneriske vækstlag i Aarhus. Institut for (X) fastholder lokalt talent og tiltrækker talent udefra.

Formål med analysen

Formålet med denne analyse er at kortlægge forholdene for vækstlaget omkring Institut for (X) både i forhold til omfang, hvad der kendetegner vækstlaget, de behov vækstlagets aktører har i forbindelse med positivt at kunne udvikle sig og vokse og den værdiskabelse, som finder sted blandt vækstlaget på Institut for (X) – kunstnerisk og kulturelt.

Det sker med henblik på at skabe et endnu bedre vidensgrundlag for en strategisk indsats for netop denne målgruppe i det kreative og kulturelle vækstlag. Analysen skal være baggrund for udviklingen af en vækstlagsstrategi, der kan forløse et stort potentiale i feltet.
En strategi skal gøre det interessant at forblive og udvikle sig i området, samt gøre det muligt fortsat at skabe et attraktivt miljø, som kan styrke en kreativ talentmasse.

Desuden er det ønsket, at analysen skaber et godt grundlag for policy making og for en langt mere strategisk indsats for vækstlaget både på kommunalt, regionalt og nationalt plan.

Analysen kan således bruges internt på Institut for (X) til at skabe et endnu bedre miljø for vækstlaget. Samtidig er analysen også henvendt til eksterne aktører med interesse i det kulturelle vækstlag – det være sig f.eks. samarbejdspartnere, øvrige kulturaktører, fondsgivere, politikere og forvaltere.

Analysen er et supplement til den steds- og metodeorienterede "Guide til degentrificering" udarbejdet af Institut for (X).

Opbygning af analysen

Analysen er opbygget af syv afgrænsede temaafsnit.

Alle afsnit indeholder en temaspecifik analyse af Institut for (X) suppleret af aktørinterviews samt beskrivelser af udvalgte cases, der konkret viser, hvordan temaet folder sig ud i praksis.

Temaer:

Tema 1: Rum til eksperimenter

Tema 2: Community

Tema 3: Tværgående faglighed

Tema 4: Internationalt perspektiv

Tema 5: En entreprenant tilgang

Tema 6: Samarbejder og netværk

Tema 7: Kulturel byudvikling

”Hvad er ” Institut for [X] ?

I mere end et årti har Institut for (X) udgjort en kreativ platform på Godsbanearealerne centralt i Aarhus. Frivillige foreninger, iværksættere, virksomheder, kunstnere og engagerede borgere har skabt et kreativt miljø af udsmykkede containere, bynatur, kulturelle events og organiske byrum på arealet mellem kulturproduktionscenteret Godsbanen og Ringgadebroen – en kreativ landsby på kanten af byen.

A-huset:

A-huset eller Bygning A er Institut for (X)’s samlingspunkt for såvel fast tilknyttede som besøgende. Huset rummer fælleskøkken og toiletter og er base for Bureau Detours og DAK. DAK – Design Arkitektur Kunst er et stort multifunktionelt eventrum, som udfylder halvdelen af A-bygningen. Mange ser DAK som hjertet i Institut for (X) og faciliterer udstillinger, koncerter, workshops, talks, konferencer og andre events. På førstesalen ligger Loftet, der fungerer som residency og udstillingssted for besøgende kunstnere, musikere, gartnere, tømrere, teknikere mm.

Kulturtorvet:

Kulturtorvet er et samlingspunkt og offentligt mødested foran A-huset. Det bruges som et multifunktionelt eventrum med flytbare borde, bænke, planter og scener som byrumsinventar.

Bygning E:

Bygning E er den gamle vejerbod og er nok den mindste bygning inden for ringgaden. Den er placeret mellem bygning A og C og fungerer som rum til midlertidige projekter.

C-huset:

C-huset eller Bygning C er Bureau Detours’ værksted og fysiske testplads med lette og tunge maskiner til træværk, og fungerer som et projektrum. Bygningen har en historie som vaskestation for godstogsdæksler og er den eneste bygning på Institut for (X) som er fredet, da det er den eneste bygning af sin art i Danmark.

Industrien:

Industrien er et område på sydsiden af A-huset. Det fungerer som en lille landsby bestående af små værksteder, virksomheder, butikker og foreningslokaler. Industriens enheder er hovedsagligt udjort af skurvogne, industrielle arbejdsskure og ombyggede containere.

Gadekæret:

Gadekæret er et strategisk udvalgt byrum i Den Grønne Kile, placeret i forlængelse af Institut for (X) i syd. Området, på ca. 1650m2 placeret omkring et regnvandsbassin er et knudepunkt for byliv, der blandt andet er kendetegnet ved kultur, foreningsliv og fællesskaber som kan indeholde en mangfoldighed af aktører, oplevelser, iværksætteri, eksperimenter, ophold, sport og leg.

Skatearealet:

Skatearealet fungere som et samlingspunkt for skate-fællesskaber. Her er blandt andet foreningerne Smed X-Games forening, Skateducate og Aarhus Skatescene, skate-butikker og skateboard produktion. Skatebowlen er unik, fordi det er en af landets eneste udendørs træbowler. Generelt er arealet præget af, at foreningerne har taget ejerskab over arealet og inviteret resten af miljøet ind til at medskabe faciliteterne.

Bygning K:

Bygning K og det tilstødende areal udgør ca. 1100 m2 og er ét af tre identificerede ”knudepunkter” langs Den Grønne Kile. I udviklingsplanen for Godsbanearealerne er området udpeget til særlig zone for bylivsinitiativer. Området vil i den kommende tid blive udviklet gennem dialog og samskabelse med områdets eksisterende, kommende og interesserede aktører. I dag huser Bygning K blandt andet kunstnere, skulpturværkstedspladser samt klasseværelse for uddannelsesinstitutioner.

Volume Village:

Volume Village er byens nye kulturelle vækstlagsplatform. Et multifunktionelt spillested, som kommer til at huse alt fra festivaler, koncerter og fester til ferniseringer, rodfæstet i den Aarhusianske vækstlagskultur med fokus på urbane, progressive genrer. Volume Village er forankret i Aarhus Volume, der gennem de seneste seks år har arbejdet i spændings feltet mellem vækstlag og det mere etablerede kulturliv. Projektet startede helt tilbage i 2017 og i 2018 blev Aarhus Volume bevilget 1 mio. kroner af Realdanias Underværker pulje. Efter to års hårdt benarbejde af foreningen sikrede Aarhus Volume i samarbejde med Kondens Arkitekter i 2020 finansiering fra yderligere fundraising fra Tækker, Lokale og Anlægsfonden og NRGI.

(X) Haven:

Haven på Institut for (X) er en offentlig park med legeplads, biodiversitetsprojekter og er generelt et grønt åndehul for byen – og på samme tid et iværksætterfællesskab i en offentlig park. Arealet, der huser en masse individuelle projekter, genererer overskud til fællesskabet gennem medlemsbetaling der går til drift og mindre opgraderinger af fælles faciliteter. Haven fungerer som en kulturproducerende del af Institut for (X), hvor mange forskellige personer, projekter og aktiviteter har mulighed for at opstå. Haven bliver kurateret efter et minoritetsprincip, hvor anderledes projekter der endnu ikke er set i området, bliver prioriteret. Dette er med til at skabe et forskelligarte og sprudlende miljø.

OVERSIGTSKORT OVER : AARHUS K

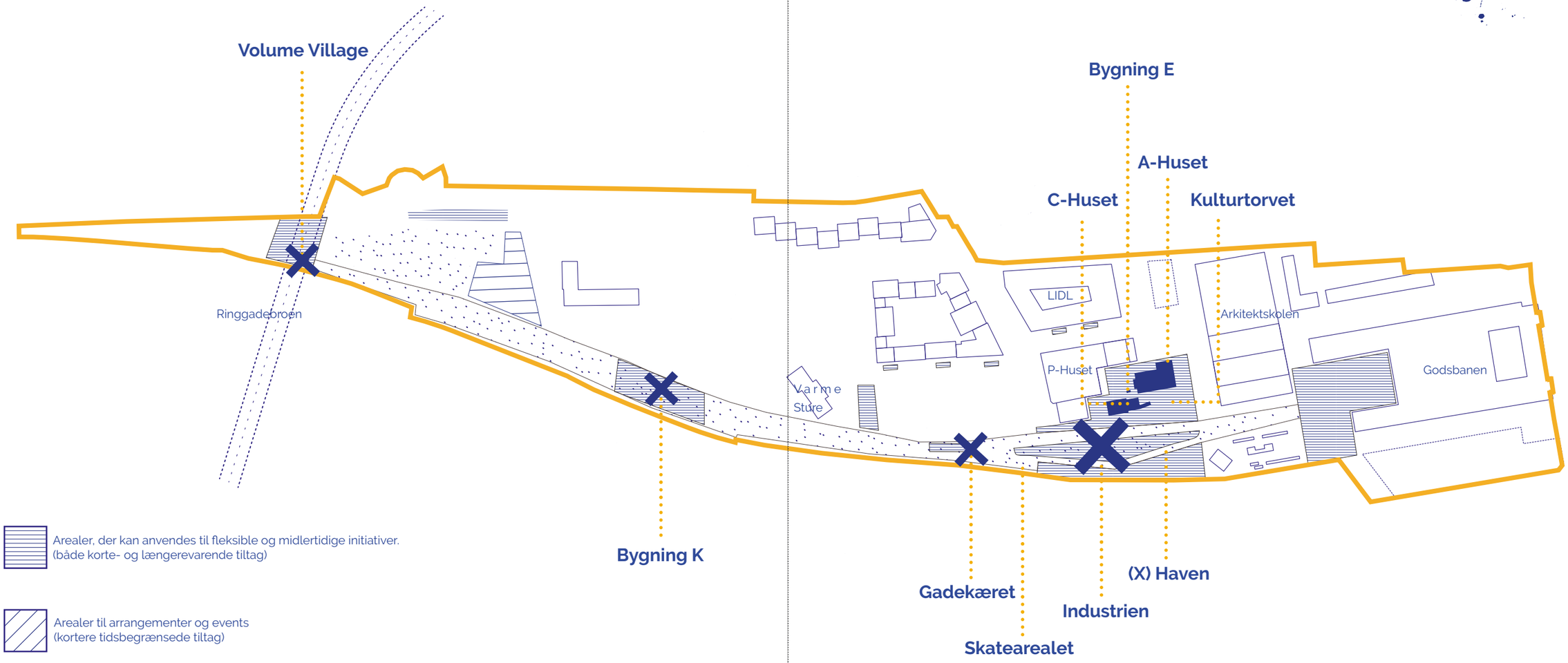

Arealer, der kan anvendes til fleksible og midlertidige initiativer. (både korte- og længerevarende tiltag)

Arealer til arrangementer og events (kortere tidsbegrænsede tiltag)

Areal for landskab, biodiversitet, stiforbindelser og ophold.

KORT OVER

INSTITUT FOR

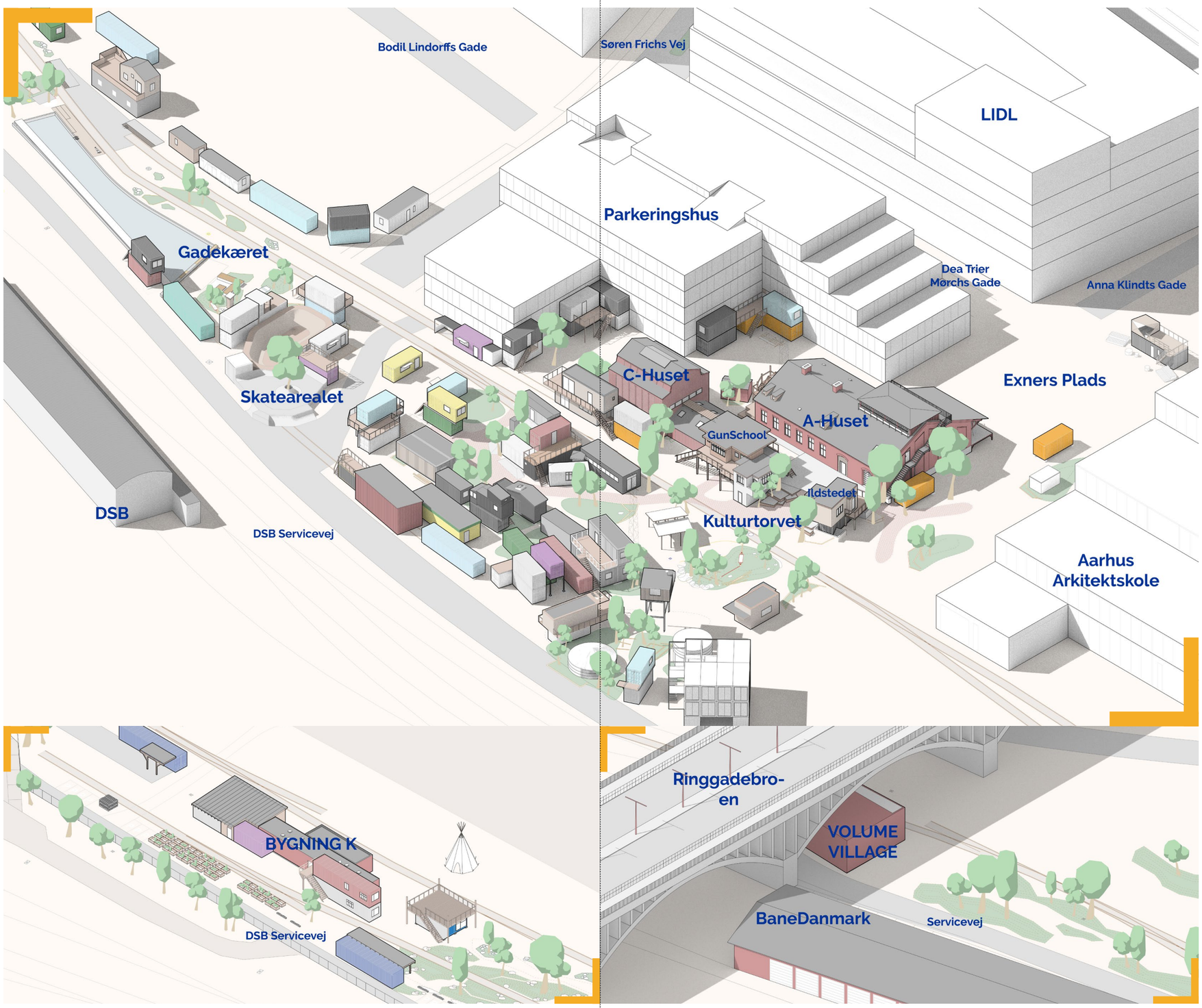

Tidslinje for udviklingen af [INSTITUT FOR X]

1920

Fra 1920'erne var Godsbanegården den **tredjevigtigste godsbanegård** i Danmark, og den skulle dengang være med til at løft tidens øgede behov for godstransport på skinner – en transport, der 77 år senere var næsten udkonkurreret af lastbiltrafikken.

2008

Aarhus Kommune opkøbte arealerne i 2008. Krisen ramte og byudviklingen måtte vente. Byen manglede kulturlokaler i forbindelse med **Kulturnatten.** Områdets skala og bynærhed, store produktionslokaler og udendørs installation og visningsarealer var ideelle til kulturproduktion.

2009

1. oktober 2009: Bureau Detours **overdrages nøglen til A-Huset** (den gamle toldbodshal) af kommunen. I forbindelse med overdragelsen får de at vide: "Gør det ordentligt".

2010

B-huset: (X) får adgang til B-huset i forbindelse med renovering af Godsbanen.
C/WIP (Work In Progress): Bureau Detours får behov for et større arbejdsværksted. De inddrager C.

2012

D/Center for Garagekultur: De nedslidte og forladte bygninger renoveres. Omdannes til at huse garagekultur.

E-shoppen: Området udvides med indlemmelsen af E-shoppen. Samlebetegnelsen **ACE** Space opstår.

2013

Industrien: Det sydlige kvarter af godsbaneområdet indlemmes. Består af containere, godsvogne og arbejdsskure.

2014

THIS IS (X): Udstilling om byudvikling baseret på Institut for (X)'s erfaringer.

2015

Den Grønne Kile: Udviklingen af Haven og Industrien fører til ideen om en bypark.

2016

SpaceMakers: Projekt mellem (X) og kommunen om at kortlægge tomme kommunale bygninger med henblik på at tage dem i brug.

OFFTRACK 2017: Kurator for undergrundskultur i forbindelse med Aarhus som Europæisk Kulturhovedstad 2017.

2017

Aarhus K: Godsbanearealet døbes Aarhus K – den kreative og kulturelle bydel. **Bydelskontoret:** Samarbejde mellem Borgmesterens Afdeling og Institut for (X) om at skabe den "bedst mulige bydel" i Aarhus K.
Plantecaféen: Nordens første plante-café åbner. Et samarbejde mellem Plukk og Mokkahouse.

2018

Ildstedet: Nytænkt folkekøkken, med to gastronomiske ildsjæle i spidsen, åbner ud til Kulturtorvet.
Den Røde Sti: Nordea Fondens kampagne 'Gadeidræt' støtter anlæggelsen af et stisystem i Aarhus K, som fungerer både som gangsti og skateboardareal m.m.

2019

BULLDOZER-DAG: visse dele af godsbanearealet skal give plads til bl.a. den nye arkitektskole, mens andre dele af (X) forbliver permanent.
Kulturpolitik 2030 !
GunSchool: innovativt kontor og læringslokale. Støttet af Underværker.

2020

FLUKHX: er et samarbejde mellem tre kulturelle epicentre i Aarhus; Frontløberne, UKH og Institut for (X). Fælles for FLUKHX er at vi skaber rum for kulturproduktion for byens vækstlag. Sammen danner vi et arbejdsnetværk, som skaber kulturel og social forandring og styrker ungdommens stemme i byens udvikling.

2021

Lovliggørelse af (X): Institut for (X) bestræber sig på at leve op til de gældende byggereglementer.

Habitatwall: Et koncept til at aktivere døde facader, så iværksættere kan indtage og aktivere ubrugte byrums arealer.
Volume Village: En musiklandsby i form af en produktionshal, hvor der kan afholdes koncerter og produceret scenografi.

2022

Transformationsprojekt: Har ansvaret for vedligehold og renovering af de bevaringsværdige bygninger A, C og E.
I 2022 igangsættes et større arbejde og en indledende dialog med fonde og kommunen om en transformation af bygningsmassen på Institut for (X). Projektet forventes at løbe fra 2023 til 2025.

Bar X etableres med det formål at drive en communitybaseret bar, der supplerer foreningens behov for at understøtte hverdagsaktiviteter og opretholde en åben attitude.

ORDSKY MEST ASSOCIERET MED IF(X)

DE 6 LAG

De Seks lag i diagrammet bruges som internt værktøj i foreningen, til at forstå arbejdsopgavers kontekst. Alt hvad vi arbejder med, har til formål at forbedre minimum et af de seks lag.

1) KREATIV BYUDVIKLING

2) UFORMEL BYSKABELSE

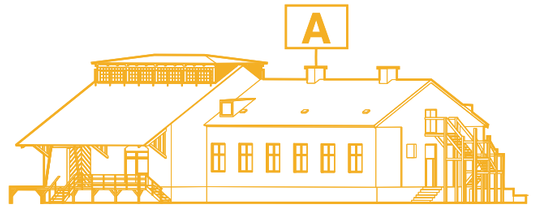

3) FÆLLESHUS

4) PEOPLE´S PROJECTS

5) FYSISKE RAMMER

6) INFRASTRUKTUREN

Metode og dataindsamling

Analysen bygger på et aktørorienteret perspektiv. Analysen er hovedsageligt bygget op omkring en brugerundersøgelse blandt aktørerne på og i tilknytning til Institut for (X). Brugerundersøgelsen er suppleret med desk research, kvalitative interviews med samarbejdspartnere og aktører på Institut for (X) samt observationer ved arrangementer, der udspringer af miljøet.

Undersøgelsen består af:

- **Desk research**

- **Deltagerobservationer**
  - Workshop for De Kreative Skoler i Horsens, Odder, Hedensted og Silkeborg Kommune
  - Vandringer i området

- **Kvalitative interviews og samtaler**
  - Interviews med fire samarbejdspartnere: Free Riga, Frontløberne, Ungdomskulturhuset - UKH og Kreative Räume Wien
  - Interview med entreprenør Jakob Vinkler fra Smag/Institute of Meals/Det Grænseløse Køkken
  - Interview med direktør for Maltfabrikken Kristian Krog

- **Casestudier**
  - Huggeormen
  - CordyFresh
  - Skateboard Spaces
  - Volume Village
  - Useful Art for Communities (UAC)
  - Bitu
  - Link Up Euro Connection (LEC)
  - ENORM
  - E-Racing ApS
  - FLUHKX
  - Operation 8
  - 100% ApS

- **Brugerundersøgelse på Institut for (X)**
  - Kvantitativt spørgeskema
  - Udsendt digitalt via Facebook samt mail
  - Besvarelser: 417
  - Gennemførselsprocent: 65%
  - Periode: 3/12-19/12 2021

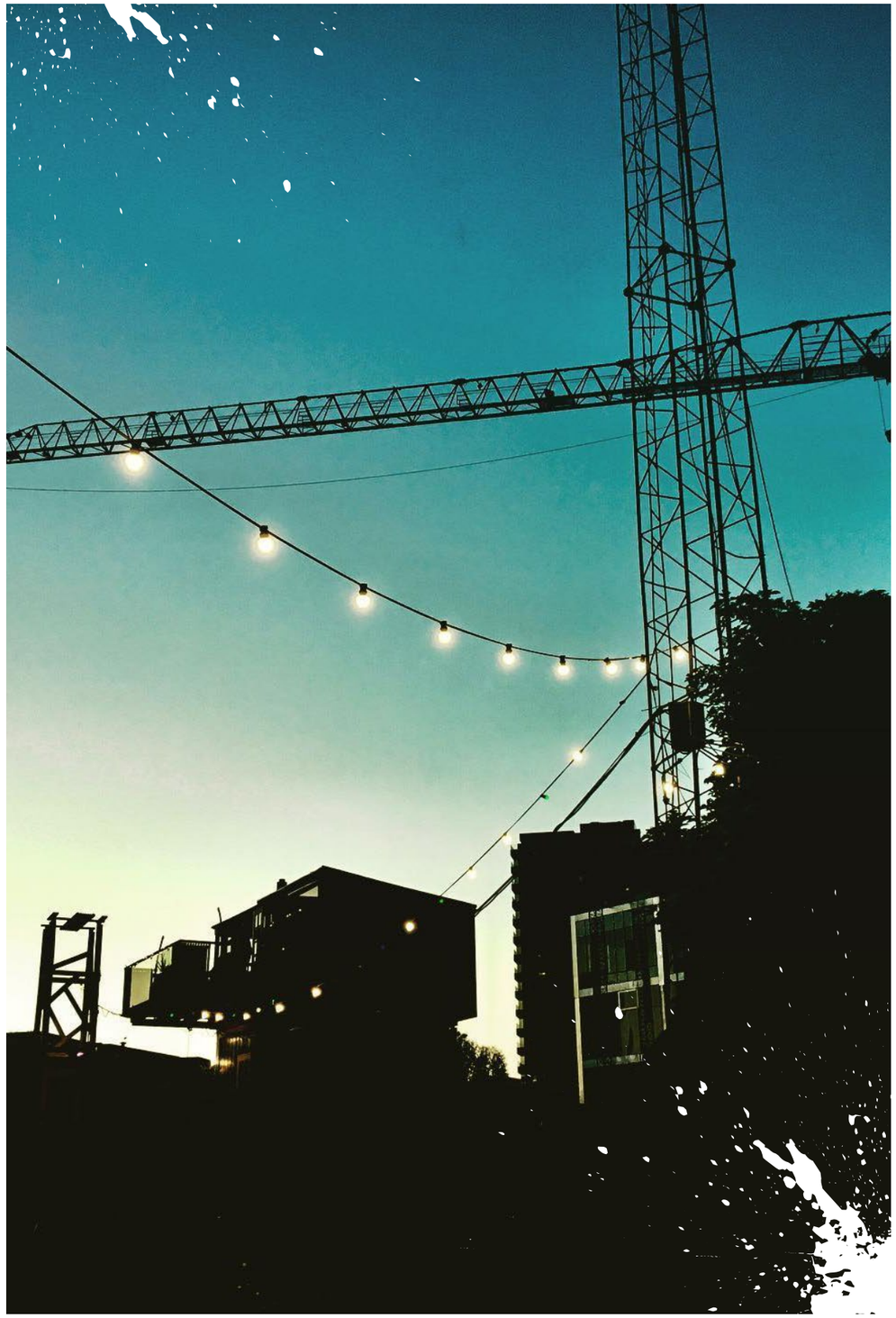

TEMA 1: **Rum til eksperimenter**

WHO ARE THE PEOPLE?

"Det er et skønt sted, hvor jeg har mødt en masse dejlige, kreative og inspirerende mennesker, som tør tænke selv og udfordre samfundets normer både på et større plan og på et individplan. Elsker de arrangementer der er, som bål, techno musik, gøgl og kunst (i alverdens former og farver). Aarhus ville virkelig være trist uden X."

Bruger af Institut for (X)

Synligt i hjertet af Aarhus

Institut for (X) rummer en mangfoldighed af faciliteter med plads til eksperimenterende processer, kunstnerisk udfoldelse, læring og vidensdeling. Området er en samling af unikke mødesteder, der giver mulighed for at netværke på tværs af mange grupperinger – og ikke mindst giver det muligheden for at være sammen socialt og skabe rammer om de lokale fester, som også er en vigtig del af stedets identitet. De fysiske rammer og faciliteterne har i sig selv en pointe ved at være tilgængelige i midtbyen – i hjertet af Aarhus – for det gør det let at komme til dem. Og det skaber en synlighed og formidling til omverdenen, som er vigtig for aktørerne i vækstlaget. Det betyder at alle kan se og opleve miljøet og føle og mærke på egen krop, hvad det entreprenante, kunstneriske og kulturelle miljø kan byde på. På den måde understøtter Institut for (X) Aarhus Kommunes kulturpolitik i at bringe kunsten og kulturen ud i byrummet.

En mangfoldighed af faciliteter

De tre kategorier af faciliteter, som brugerne i udpræget grad forbinder med Institut for (X) er spillesteder/koncertsteder, eventsteder og byrum. Derudover forbinder mange brugere også Institut for (X) med et kulturhus, skatearealet/Bowlen, værksteder og mødesteder. Ligeledes er der tre faciliteter, der skiller sig markant ud i forhold til hvor mange af brugerne, der benytter dem: venues i A-huset og DAK, butikkerne og de rekreative udearealer. Blandt de daglige faste brugere er det særligt udpræget at benytte kontorpladser, lydstudier, værkstedsfunktioner og eget studie.

Summen af et miljø

Undersøgelsen og brugernes respons peger i høj grad på, at der ikke er én bestemt række af ting eller ét bestemt tiltag der afgør, om der er grobund for et vækstlag. Det er summen af et dynamisk miljø, der giver gode vækstlagsbetingelser – en kombination af en bred vifte af faciliteter, mødesteder, sociale aktiviteter på tværs af målgrupper samt sammenhæng og synergi med det omkringliggende miljø og plads og rum til at teste, larme, fejle, lykkes og eksperimentere. Som den frizone i Aarhus Institut for (X) er, giver den plads til at de frie miljøer har en synlighed og en stemme i byrummet og en platform, hvor der er mulighed for at præsentere sin kunst og sit kreative arbejde. Det er med til at gøre Aarhus som by interessant og relevant at udvikle og udøve sit kunstneriske virke i.

Stillads for egen læring

Institut for (X) opfordrer deres brugere til at gøre det, de har lyst til. Det handler om mod. Mod til at lade det rode og udvikle sig. Der bliver givet plads og skabt et fysisk og mentalt rum for, at man kan gøre sine egne ting.

Institut for (X) arbejder med "Stillads for egen læring"; Miljøet er en understøttende "grejbank". Alt, der behøves for til at starte noget op, findes på området. Ting er til rådighed og man kan få lov til at gå i gang. Her skal man betragte området som et klasseværelse og benytte sig af fællesskaberne – der er en lind strøm af projekter, man kan koble sig på. Det er nemlig ikke alle der ved, hvad de vil, men bare gerne vil være med. Institut for (X) betragter det som deres opgave at henvise til de mange ting, der sker i området, men opfordrer folk til selv at rette henvendelse. For man skal virkelig ville det for at være med.

Faciliteter på IF(X)

Figur 1:

Hvilke faciliteter benytter du dig af på Institut for (X)?
(Du må gerne vælge flere svarmuligheder)

Antal besvarelser: 362

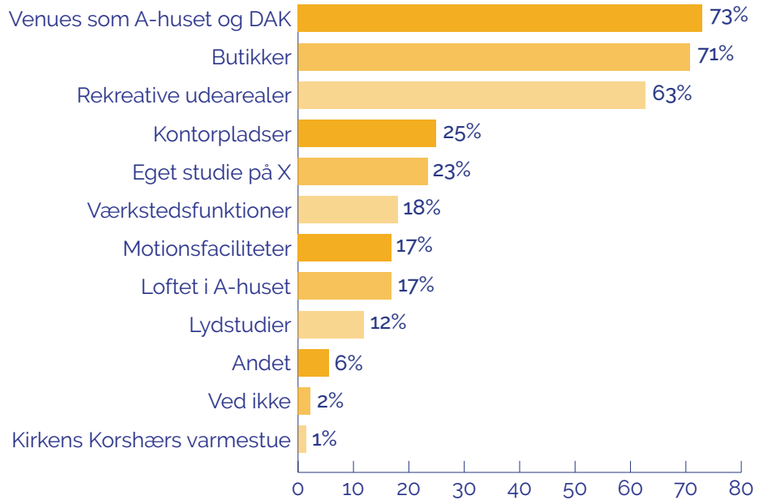

Der er tre typer af faciliteter, som skiller sig markant ud i forhold til, hvor mange af brugerne, der benytter dem. Det er venues som **A-huset og DAK, som 73% af brugerne benytter. Det er butikkerne, som 71% bruger og de rekreative udearealer som 63% bruger.**

Det er særligt udbredt blandt de daglige brugere at benytte sig af **kontorpladser (25% af de daglige brugere benytter disse), lydstudier (12% af de daglige brugere), værkstedsfunktioner (18% af de daglige brugere) og eget studie (som 23% af de daglige brugere benytter sig af).**

Faciliteter på IF(X)

Figur 2:

Hvilke faciliteter forbinder du med Institut for (X)?
(Du må gerne vælge flere svarmuligheder)

Antal besvarelser: 375

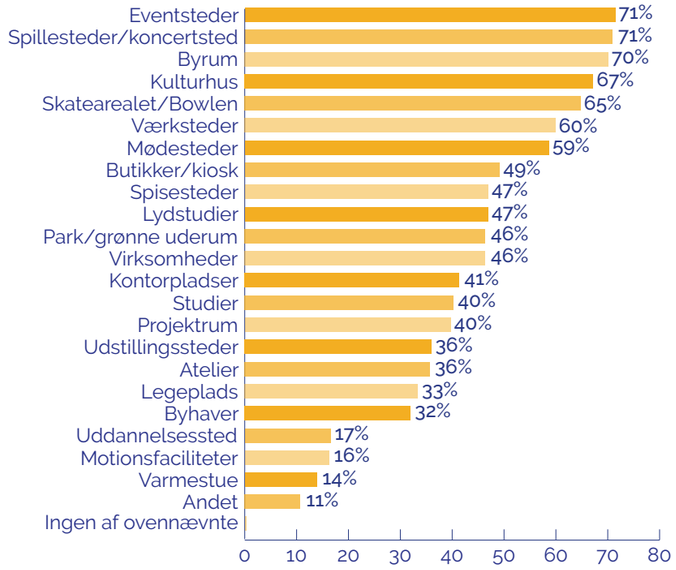

De tre kategorier af faciliteter, som brugerne forbinder mest udpræget med Institut for (X) er **Spillested/koncertsted, eventsteder og byrum, som mellem 70% og 71% af brugerne forbinder Institut for (X) med. Men 67% forbinder det også med et kulturhus og 65% med skatearealet/bowlen og mere end halvdelen af brugerne forbinder det ligeledes med værksteder og mødesteder (hhv. 60% og 59%).**

Generelt vidner brugerundersøgelsen om at Institut for (X) rummer en mangfoldighed af faciliteter, som brugerne i vid udstrækning er bevidste om findes.

Case: **Huggeormen**

Skabere bag projektet:

- Mette Skriver, formand for BKF i Regionen (interviewperson)
- Bjørn Kromann-Andersen
- Kim Grønborg
- Marianne Jørgensen
- Freja Niemann Lundrup

Projektperiode:

2018-nu

Forbindelse til Institut for (X)

Montagehallen lukkede på Godsbanen og så havde man ikke noget sted man kunne lave store projekter. I forvejen manglede man også et sted, hvor man kunne arbejde med det, der støver og larmer og fylder og ryger. Der var nogle af de unge fra Det Jyske Kunstakademi, som ikke havde haft så meget praktisk håndværksmæssig læring på akademierne, og de ville gerne hugge i sten. Det kunne de ikke gøre noget sted. Det var en af de primære grunde til at starte Huggeormen. Vi var også mange, der arbejde med keramik og havde brug for store ovne og brændinger.

"For os er der en enormt vigtig formidlingsmæssig pointe i, at stedet er tilgængeligt i midtbyen, og at man kan komme og opleve de ting der støver, larmer og ryger, og så er der en enorm god kultur her. Jeg er virkelig glad for det her sted."

Hvad går projektet ud på?

Projektet startede med at skabe et sted for de processer, man ikke kan lave i et almindeligt atelier. Det gjorde det i al fald til at starte med, men så gik det jo hurtigt op for os, at der var et stort behov for netværk. Altså at folk kom bare for at være sammen. Selvfølgelig kommer folk for at lære noget, men de kommer også for at være sammen og dele viden og dele erfaringer. Altså i et community, hvilket jo også er meget kendetegnende for Institut for (X).

"Sammen med vores samarbejdspartnere: Billedkunstnernes Forbund, Danske Kunsthåndværkere, Corporum og mange flere, kan vi tilbyde byen en faglig platform i det fri for nogle projekter, som vi jo simpelthen ikke ville kunne ellers. Vi kan lave levende udstillinger, hvor man kan se tingene blive til 1:1. Se det blive støbt, bagt eller brændt."

Case: **CordyFresh**

Skabere bag projektet:

- Martin Ritter

Projektperiode:

2020-nu

Forbindelse til Institut for (X)

I 2014 solgte jeg mine to fiskeforretninger i Lyngby-området, fordi jeg var kommet ind på Kaospiloterne i Aarhus. I løbet af introugen blev jeg introduceret til Institut for (X) og det dengang famøse "Double Rainbow". Jeg anede ikke, hvad det her sted var, men jeg kunne se det var fedt og her skulle jeg være. Kort tid efter fik jeg erhvervet mig to containere, der var stablet ovenpå hinanden. Men jeg fik det hurtigt med containere, som jeg havde det med pallemøbler – de var sgu lidt kedelige.

"Det smarte ved en container er selvfølgelig rammen, men dette valgte jeg at udfordre ved at bygge et metalstel efter eget design hos den lokale smed. Dette eksperiment ledte til et flytbart multifunktionelt hus, som siden har dannet rammen for alle mine eksperimenter og virksomheder."

Næste skridt var at udfordre den måde vi isolerer på. Derfor startede jeg projektet Gaia-wall, som grundlæggende gik ud på at bruge svamperigets egenskaber som isoleringsmateriale i komposterbare letvægtsmoduler. Men efter halvandet års fonds-cirkus besluttede jeg at bruge min viden om svampe til at skabe et økologisk svampelandbrug i stedet med fokus på traditionelle svampe til kosttilskud. Derfor kan jeg i dag, her fra Institut for (X), drive virksomheden CordyFresh i en 20-fods container med hele min supply chain indeholdende landbrug, produktion og webshop.

Hvad går projektet ud på?

CordyFresh går ud på at levere økologiske svampebaserede kosttilskud til forbrugerne. Og på det mere personlige plan går det også ud på at skubbe til grænserne inden for landbrug ved at vise, at man på 15% af pladsen, i forhold til konventionel monokulturslandbrug, både kan dyrke afgrøder bæredygtigt og året rundt. Selv har vi netop anlagt en ny økologisk mark med svampen Reishi og etableret en forsyningsaftale med en finsk virksomhed, hvor vi kan få leveret vildthøstet Chaga. Begge dele med henblik på kosttilskud. I Hamborg arbejder vi med virksomheden Tea Addicts, hvor vi er ved at udvikle en ny infusion-te på vores svampeekstrakter.

"Folk skal i højere grad have adgang til lokalt dyrkede råvarer, og det kan denne her type set-up, som 'vertical farming' er, levere. I 2020 blev CordyFresh godkendt som det første økologisk certificerede Cordyceps Militaris landbrug i Europa, og siden dengang har vi udvidet vores produktportefølje til Lions Mane via et samarbejde med Beyond Coffee i København."

Interview

Smag/Institute of Meals/ Det Grænseløse Køkken: Jakob Vinkler

Hvordan har I samarbejdet med Institut for (X)?

Blandt andet i forbindelse med Cultural Impact Now og Trans Europe Halles konferencen. Her var det i form af workshopudvikling mellem Maltfabrikken og Institut for (X) og ellers har samarbejdet primært været mere uformelt i forhold til udveksling og sparring om f.eks. refleksioner over strukturer og hvordan de forskellige institutioner arbejder og arbejder med værdier og vækstlag samt udfordringerne i disse ting – og det at gribe ind i det omkringliggende samfund.

Hvad synes du, I har fået ud af samarbejdet?

En forståelse for hinandens institutioner og et grundlag, hvor man med en sms eller et telefonopkald kan skabe noget. En grundforståelse for hvad hinanden mener, og hvad der er på spil.

Hvad synes du er særegent ved et sted som Institut for (X)?

Der er en tydelig identitet omkring stedet, men det er også en identitet der er favnende for, at man kan blive inviteret ind og kan være med til at forme stedet, og det synes jeg er en ekstrem kvalitet. Selvom der er denne favnende ting, så er der alligevel en kærlighed og en respekt og nogle klare æstetiske valg, der gennemsyrer området. Jeg synes også, at Institut for (X) er dygtig til at have vækstlag i mange forskellige stadier – lige fra de helt unge, men også de mere etablerede musikere og kunstnere, der måske mere er vækstlag i ånd end i ancienitet. Det der med at have nogle mere eller mindre tydelige værdier, som også sætter den enkelte fri til at indgå i det fællesskab uden at være begrænset af en identitet, der bliver lagt ned over en.

Hvilken værdi synes du, Institut for (X) er med til at skabe for det kreative og kulturelle vækstlag?

Jeg er meget optaget af utopier som forandringsværktøj og her er (X) et glimrende eksempel på en utopi, som er med til at forme et vækstlag og et bysamfund. Den her tro på, at ting kan lade sig gøre, der ligger uden for den generelle kulturs gentagelser og vedligeholdelse af nogle værdier. Det er et sted, der udfordrer sig selv hele tiden – og det er en ekstrem vigtig værdi for at arbejde med kunst og fremtid.

Hvad tror du, der er brug for, for at give endnu bedre næring til det kreative og kulturelle vækstlag (så det kan trives og udvikles endnu bedre)?

Så frie rammer som muligt. Tit sker de spændende ting bag busskuret eller efter festen eller ungdomsklubben osv. Jeg tror egentlig at et vækstlag bare har brug for et rum og en dør. Og at det kan få lov til at udvikle sig der, så længe man kan låse døren og eksperimentere. Sådan er det i al fald med at have en teenager. Den der frihed med at kunne lukke døren og lave whatever derinde. Altså lidt det samme. Et rum er nok, og så skal man ikke definere for meget ellers - og rum, der er lidt mere udefinerede kunne være en måde at arbejde med det på.

TEMA 2: **Community**

"For me it's a shared paradise based on community. Open doors, hope & trust give space for transformation and active involvement. A warm community of people being able to do what they love. Institut for (X) is a social experiment of what the cities of the future could be. Is there a size or limit for the community to function? How big can it be?"

Bruger af Institut for (X)

En kreativ landsby

Institut for (X) kan beskrives som en kreativ landsby – hvert medlem har sin egen selvstændige og unikke enhed, som er en del af et overordnet fællesskab og community. Institut for (X) er præget af et ungt miljø af kulturskabere med flest brugere i alderen 20-30 år. Siden begyndelsen i 2009 viser den indsamlede data, at der gennem årene har været en løbende tilstrømning af nye brugere og kreative fagligheder. Den løbende udskiftning er essentiel for at bevare en relevans og ikke låse sig fast i en form. Det er også denne gennemstrømning af talent, der giver særligt gode vilkår for, at et vækstlag kan opstå. Den indsamlede data viser desuden, at mange af de tidlige brugere forbliver i miljøet – og kombinationen af "gamle" kulturbærere og nye kræfter giver et stærkt læringsmiljø.

Institut for (X) beskrives af brugerne som et sted, hvor unge kulturskabere kan komme med hænderne fyldt kun med gå-på-mod og handlekraft og derudfra blive mødt med en åben dør, tillid og ansvar. Tilliden og ansvaret er det, der er med til at give upcoming kulturskabere på Institut for (X) motivationen og tilliden til at gribe og afprøve nye og spæde idéer. Der er plads til dem, der ikke passede ind andre steder i samfundet, men også dem, der har, eller er i gang med, en uddannelse, der skal anvendes i praksis. Brugerundersøgelsen vidner om, at Institut for (X) er præget af et højt uddannelsesniveau, hvor over halvdelen af brugerne har en mellemlang eller lang uddannelse.

Det er dog også vigtigt med en styring, så fællesskabet ikke udvandes. De faste lejere og medlemmer af Institut for (X) er kurateret gennem ansøgninger og Open Calls og udvælges ud fra en række kriterier med fokus på deres kreative virke, omtale, effekt, forventet aktivitetsniveau, bidrag til fællesskabet, samskabelse og økonomi. Alle lejere betaler husleje og organiserer sig gennem "nabomøder" – for på Institut for (X) er alle hinandens naboer i landsbyen. Administrationen er reduceret til et minimum og lejerne bliver givet et stort medejerskab med rollen som "pedel" i et do-orcracy af fællesskab med ansvar.

Community af mangfoldige fællesskaber

Det er et levende byrum og frirum med inspirerende mennesker og et stærkt og levende fællesskab, hvor både faste lejere og besøgende nærer en stærk tilknytning til stedet. Kreativitet, fællesskab og mangfoldighed er de tre mest fremtrædende særkender ved Institut for (X). De fleste brugere kommer på Institut for (X) for at være en del af de gode fester og arrangementer, den gode stemning og det kreative miljø. Det er et community og fællesskab drevet af passion, eksperimenter og aktiv involvering. Det største udbytte for brugerne ved at komme på Institut for (X) er netværk, community/fællesskab og inspiration. Institut for (X) udgør dermed et kreativt vækstmiljø, hvor unge kulturskabere mødes og kan indgå i netværk og samarbejder.

Opfattelse af IF(X)

Figur 3:

Hvilke af følgende værdier, synes du, kendetegner institut for (X)?
(Du må gerne vælge flere svarmuligheder)

Antal besvarelser: 375

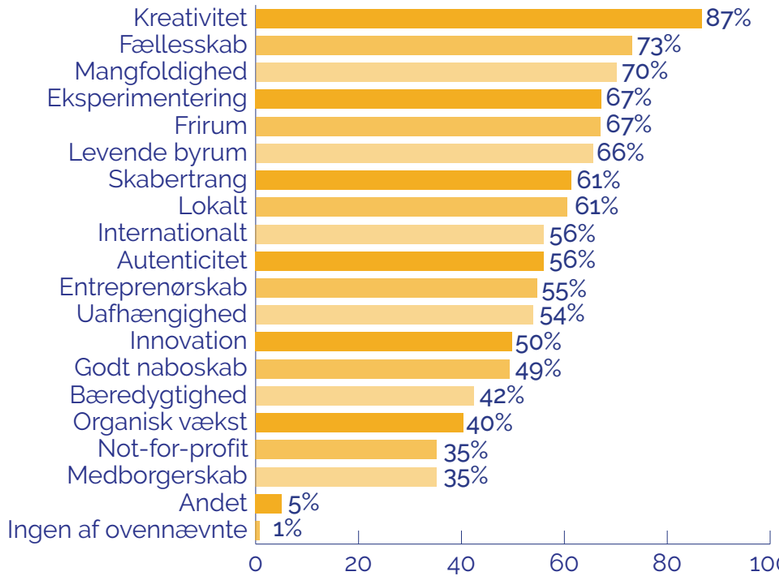

De tre værdier, som træder tydeligst frem og kendetegner Institut for (X) er: Kreativitet (som 87% fremhæver), fællesskab (som 73% fremhæver) og mangfoldighed (som 70% fremhæver). Men også værdier som levende byrum og frirum fremhæves blandt hendholdshvis 66% og 67% af brugerne.

Det er bemærkelsesværdigt, at fællesskabet vægtes mindre højt blandt de daglige brugere end blandt de, som kommer ugentligt eller sjældnere (68% blandt de daglige brugere over for mellem 70% og 76%).

Motivationen blandt brugerne

Figur 4:

Hvad er din motivation for at komme på Institut for (X)?
(Du må gerne vælge flere svarmuligheder)

Antal besvarelser: 344

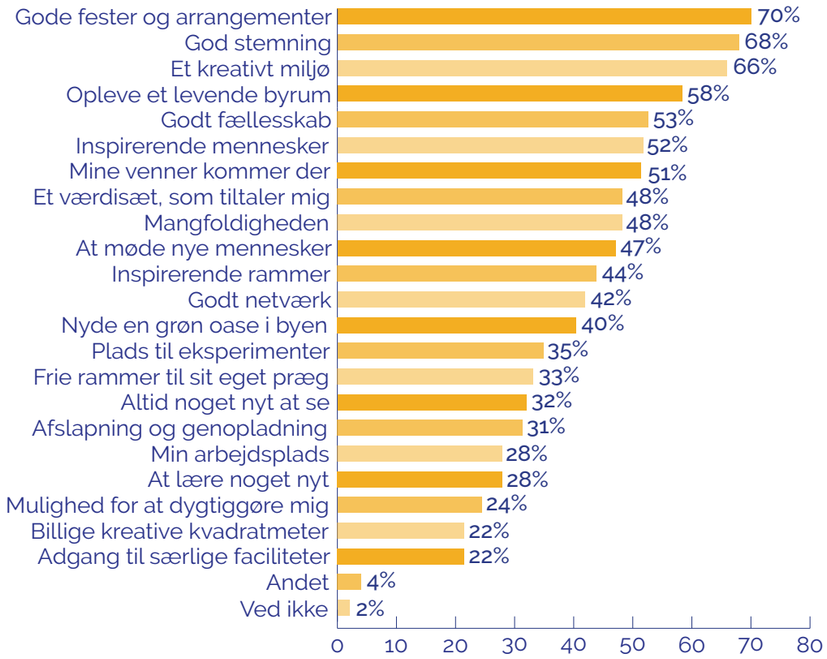

De største motivationsfaktorer for at komme på Institut for (X) er gode fester og arrangementer (som motiverer 70% af brugerne), god stemning (som 68% er motiveret af) og et kreativt miljø (som 66% er motiveret af).

Men også faktorer som at opleve et levende byrum, inspirerende mennesker, godt fællesskab og at ens venner kommer der, er motivationsfaktorer, som over halvdelen af brugerne kan genkende.

Udbytte for brugerne

Figur 5:

Hvad får du ud af at komme på instittut for (X)?
(Du må gerne vælge flere svarmuligheder)

Antal besvarelser: 157

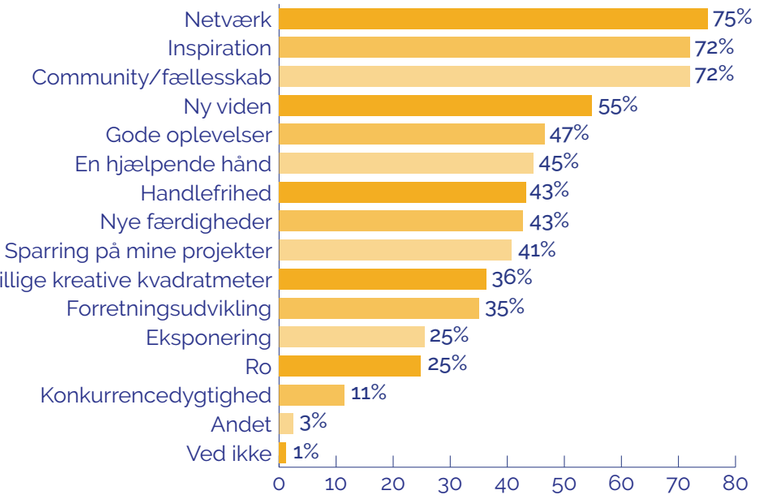

Det største udbytte for brugerne af Institut for (X) er netværk (som 75% får ud af det), Community/fællesskab (som 72% får ud af det) og inspiration (som 72% får ud af det).

Omkring halvdelen mener også, at de ved at komme på Institut for (X) får gode oplevelser, ny viden og nye færdigheder, handlefrihed og en hjælpende hånd.

Brugernes uddannelsesbaggrund

Figur 6:

Hvad er din senest afluttede uddannelse?

Antal besvarelser: 306

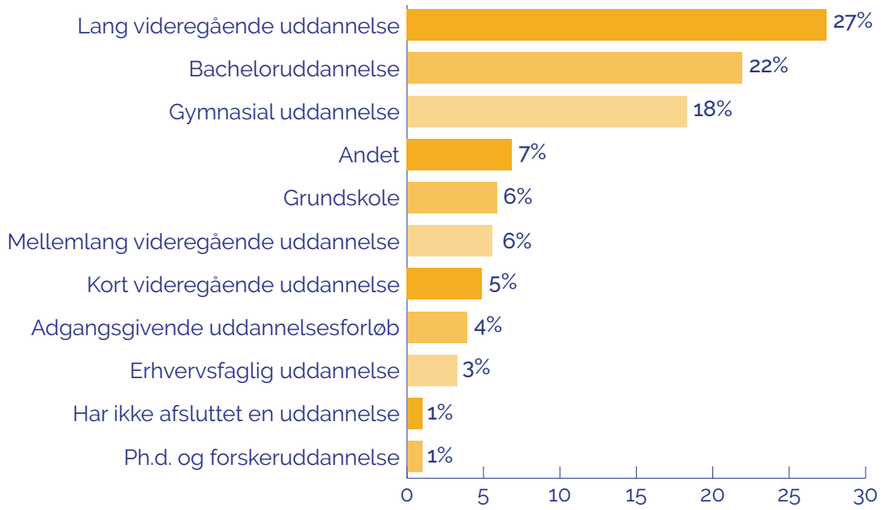

27% af de samlede brugerne på Institut for (X) har senest afsluttet en lang videregående uddannelse og 22% har senest afsluttet en bacheloruddannelse.

Det vidner om et miljø med et højt uddannelsesniveau blandt brugerne på Institut for (X).

Desuden er der også 18% der har en gymnasial uddannelse som deres senest afsluttede uddannelse.

Brugernes uddannelsesbaggrund

Figur 7:

Er du for tiden i gang med en uddannelse?

Antal besvarelser: 308

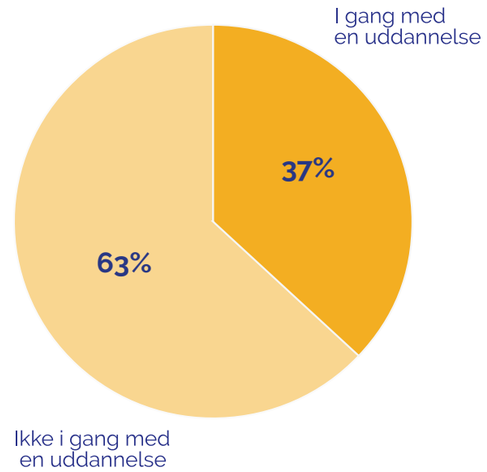

63% af brugerne på Institut for (X) er ikke i gang med en uddannelse. Men miljøet på Institut for (X) tiltrækker også studerende og får derfor en prægning af de 37%, der er under uddannelse.

Det er med til at give miljøet en kontinuerlig indsprøjtning af nye aspirerende talenter.

Brugernes uddannelsesbaggrund

Figur 8:

Indenfor hvilken kategori findes den uddannelse, som du for tiden er i gang med?

Antal besvarelser: 112

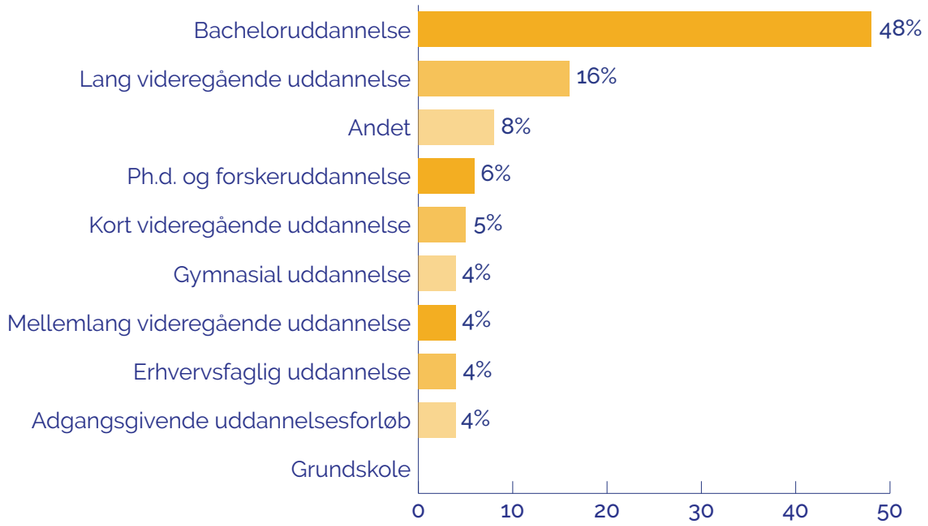

Blandt de 37% af brugerne på Institut for (X), der er under uddannelse, er 48% af dem i gang med en bacheloruddannelse og 16% i gang med en lang videregående uddannelse.

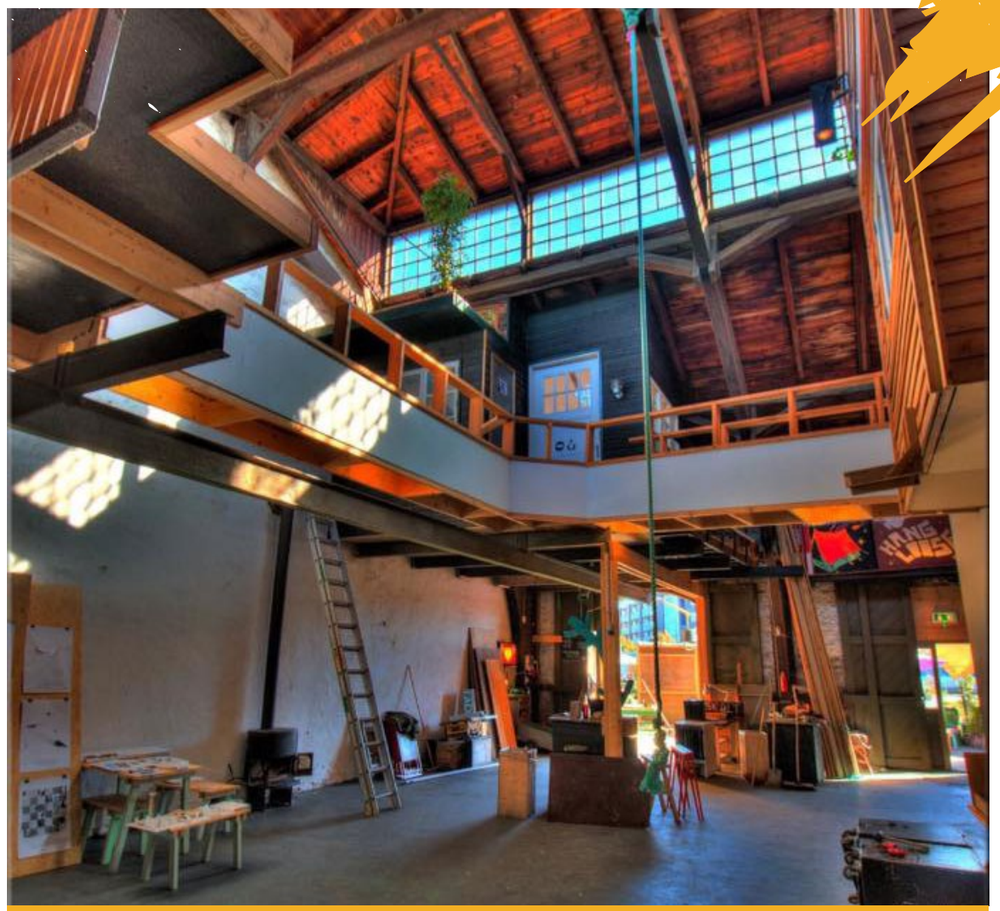

INSTITUT FOR (X) I TAL

- 116 enhedsmedlemmer
- 499 løst tilknyttede medlemmer
- 260 events årligt
- 38.500 besøgende årligt
- 90 rundvisninger årligt

Case: **Skateboard Spaces 8000**

Skabere bag projektet:

- André Thelin Nielsen og skaterne

Projektperiode:

2016-nu

Forbindelse til Institut for (X)

Jeg flytter til Aarhus fra København i 2016 med en snert af skateboard i fødderne, men har ikke rigtigt fået det udøvet i lang tid. Mange af de unge jeg møder i byen den første uge fortæller mig, at jeg skal tage ned på Institut for (X) og til sidst bliver jeg simpelthen hevet derned og præsenteret for et virvar af mega dygtige skatere.

"Ugen efter møder jeg en gruppe piger med en hel Christianiacykel med skateboardsz og bliver inviteret med til nogle sessions. Jeg tænker bare "Fedt! Jeg skal være med!" Og stille og roligt igennem det her møde med folk fra Institut for (X), bliver jeg sluset ind i miljøet. Hurtigt lærer jeg at støbe obstacles i beton, jeg lærer at skrive ansøgninger, lærer at være community facility manager (eller hvad det nu hedder), lærer at bygge forskallinger, lærer at binde armering, lærer at bygge bro mellem kvinde-skateboarding og herre-skateboarding osv."

Og det giver en masse selvtillid, når man er med til at skabe byen og skaber noget, der er federe end det, der var før. Når man kan sige: "Det er det her, vi har skabt, og det er det her vi har gjort", så begynder man at møde en masse politikere og andre indflydelsesrige personer og stille og roligt får man lov til at forme mere og sige mere. Man får en eller anden plads ind i det og en idé om at det kan lade sig gøre at gøre noget.

Hvad betyder det kreative miljø for dig ?

Hele denne selvtillid og verdens-formbarhed har givet mig netværket og kompetencerne (sammen med min akademiske baggrund), der har gjort det muligt at blive ansat i et special-forbund under Danmarks Idrætsforbund, der har med rullesport at gøre, og dermed også skateboarding, og blive udviklingskonsulent derinde. Her oversætter jeg denne her "fra gaden" ungdoms DIY- viden til en mere professionel viden, som man kan bruge i det højeste idrætsniveau inden for universiteterne.

"På den måde er jeg gået direkte fra at lege med udviklingen af skateboardmiljøet på gaden til at være ekspert på mit område, qua en ansættelse, der har kunnet lade sig gøre, fordi jeg kommer med den kasket , jeg har fået hernede."

Fra jeg kom i 2016 har jeg nået at involvere mig i Smed X, DIY-banken, Skateducate, Skateboardskolen, Aarhus Skatescene og Ungdomskulturhuset UKH. Jeg når også at arbejde kort på Institut for (X) som fundraiser. Senest har jeg været med til at udvikle det seneste skud på stammen, som er 100% græsrod; Skateboard Spaces 8000. Vi vil vise at byrum og events kan bruges til at skabe flere idrætsfaciliteter i midtbyen.

Interview

Maltfabrikken: Kristian Krog

Hvordan har I samarbejdet med Institut for (X)?

Maltfabrikken har samarbejdet med Institut for (X) helt fra starten. Det har været et af de eneste miljøer, hvor vi har kunnet finde nogle af de ting, vi gerne ville være – og med Institut for (X) har jeg fra starten følt et slægtsbånd, som har været meget givtigt for Maltfabrikken. Helt konkret at spare omkring udviklingen af Maltfabrikken, at skabe nogle nedslagspunkter tidligt i processen med f.eks. Det Grænseløse Køkken. Og senest med konferencen Cultural Impact Now og legepladsen – hvordan vi får en hel anderledes installation til børn? Derudover har vi brugt Institut for (X) som legekammerater ind i det europæiske netværk Trans Europe Halles. Det har givet rigtig meget og her drøfter vi lidt større spørgsmål.

Hvad synes du, I har fået ud af samarbejdet?

At få nogle billeder på noget af det, Maltfabrikken kunne blive. Altså hvordan vi kan være et fællesskab, der er noget mere end bare et hus, hvor man kommer ind og oplever noget – at man er en platform, hvor folk selv kan komme ind og agere. Det er et demokratisk rum. Du køber ikke bare en billet ligesom i Musikhuset og ser noget. Du er medskaber af det, og det har vi så meget behov for som mennesker.

Hvad synes du er særegent ved et sted som Institut for (X)?

Du er ikke i tvivl om, hvad det er for et sted. Hvert eneste hjørne emmer af den her stemning, der er, hvor I iscenesætter hver eneste lille gyde med lyskæder og alle sanser oplever noget. Det har vi svært ved at se andre steder. Indholdet er funky og i alle retninger, men stadig strømlinet. Ved jer hænger det sammen på en fed måde. Men fordi det er SÅ gennemført, så kan det også godt blive en udfordring for nogle at gå ind og banke på, fordi de vil tænke; er jeg på et privat areal nu, er der en lukket aktivitet eller er den åben? Men det er nok svært at ændre på.

Hvilken værdi synes du, Institut for (X) er med til at skabe for det kreative og kulturelle vækstlag?

En mangfoldighed af aktører uden lige: fra vikinger, permakulturnørder, rockmusikere, skatere og multikulturelle institutioner eller aktiviteter side om side med nogle små virksomheder, der udlejer cykler, laver arkitektur og alt muligt. Og det der smukke morads har vi jo faktisk ikke andre steder. Mange ting bliver lidt for færdige, men der er (X) jo bare overhovedet ikke færdig og insisterer nærmest på at blive ved med at eksperimentere. "Remember to fuck up" er nærmest det største skilt på (X) og det er SÅ vigtigt, for der er aldrig nogen der har opfundet noget nyt ved at gøre det samme.

Hvad tror du, der er brug for, for at give endnu bedre næring til det kreative og kulturelle vækstlag?

Fortsætte arbejdet med tilgængeligheden til de her tilbud og rammer. Der er en talentmasse, som har alle mulige drømme. Det er noget med at kommunikere og rammesætte tilbuddene, så talentmassen har mod til at komme ind og deltage og forandre. Man kunne også arbejde med at lave nogle partnerskaber i nogle programmer. Vækstlag behøver jo ikke være en bestemt alder, men vi har en verden, hvor alle bliver hevet i fra højre og venstre og man skal være up-to-date. Man kan nemt gå glip af den der legende tilgang. Vækstlaget i dag har brug for en hjælpende hånd, for at blive givet et tilbud og brug for at tappe ind i en ramme.

TEMA 3: **Tværgående faglighed**

SVALE SØM

"Institut for (X) giver mig muligheden for at dygtiggøre mig inden for mit arbejde. Det giver mig også et privilegie i forhold til at samarbejde med andre både inden for mit eget erhverv, men ydermere også på kryds og tværs af andre kreative nicher. The sky is the limit. Der er så mange forskellige projekter, men det jeg fornemmer, at vi alle har til fælles, er, at der skal være plads til alle, og der er ingen dårlige idéer. "Feel free to fuck up" er et godt eksempel på den rummelighed, jeg føler mig mødt af på Institut for (X)."

Bruger af Institut for (X)

De hybride kunstarter

I kombinationen af et levende community og et eksperimenterende rum ligger iboende en naturlig krydsbestøvning af både mennesker, fagligheder og måder at arbejde på. Miljøet omkring Institut for (X) giver med andre ord nogle særlige gunstige vilkår for at arbejde på tværs af fagligheder og kunstarter for den entreprenante aktør i vækstlaget. Det er med til at skabe nye hybrider af måder at arbejde på.

Dette er også drevet af, at den generation af iværksættere, der arbejder i miljøet omkring Institut for (X), i deres natur ikke holder sig til én faglighed, men arbejder frit i spændet mellem kunst og håndværk eller andre fagligheder og arbejdsområder.

De professionelle brugere på Institut for (X) er udøvende inden for en række forskellige kunstneriske og kulturelle genrer, hvor størstedelen har et erhverv i krydsfeltet mellem to eller flere af genrerne. Der er dog flest professionelle brugere inden for musik og lyd og oplevelser og events. Ca. 20% af brugerne arbejder ligeledes med henholdsvis design, arkitektur, håndværk, kunst og visuel kultur samt kulturformidling.

Hver respondent i brugerundersøgelsen er i gennemsnit udøvende inden for tre forskellige kunstneriske og kulturelle genrer i forhold til, hvordan man traditionelt opdeler kunst- og kulturgenrer. Det vidner om en høj grad af tværfaglighed blandt brugerne af Institut for (X).

Et overordnet kendetegn blandt dem, der arbejder som arrangører på Institut for (X) er, at de gennemsnitligt har været med til at arrangere tæt ved fem forskellige typer af arrangementer og aktiviteter. Det tyder på et højt aktivitetsniveau og en interesse for at gå på tværs af aktivitetstyper og formater.

Optimale forhold for det kreative talent

Undersøgelsens resultater giver et billede af, at Institut for (X) rummer et økosystem af forskellige grader og niveauer af engagement; der er det meget uforpligtende engagement, det hobbybaserede, vækstlagsaktørerne og endeligt professionelle udøvere. Og det er accepteret og indbygget i rammesætningen, at man gerne må bevæge sig på kryds og tværs. Det giver Aarhus en unik mulighed, at have hele fødekæden for kreative og kunstneriske talenter i det samme lokale område. Det understøtter i høj grad både unge og voksne i at udfolde og dyrke deres kreative talent.

Kulturel diversitet

Generelt viser undersøgelsen, at Institut for (X) har nogle meget aktive brugere med en bred interesseflade i forhold til at deltage i mange forskellige typer af arrangementer. I gennemsnit har hver bruger deltaget i knap syv forskellige typer af aktiviteter og arrangementer på Institut for (X).

Samtidigt har 60% af brugerne i brugerundersøgelsen ligeledes været med til at lave arrangementer, aktiviteter eller projekter på Institut for (X). Det vidner om en ret høj involveringsgrad, hvor brugerne ikke alene er publikummer eller tilskuere, men i høj grad også er medskabere af de aktiviteter, som de er involveret i.

Selvom 63% benytter sig af faciliteter som de rekreative udearealer (Figur 1, s. 29), og selvom om en tredjedel af brugerne primært kommer på Institut for (X) for at hænge ud eller gå en tur i området (Figur 9, s. 52), så svarer hele 95% af brugerne i undersøgelsen, at de har deltaget i arrangementer eller aktiviteter på Institut for (X).

Brugerne og det levende miljø omkring Institut for (X) er derfor med til at understøtte kulturel diversitet i Aarhus – det er simpelthen en dybt forankret del af Institut for (X)-brugernes DNA at deltage i mange forskellige typer af kulturelle aktiviteter – og vurderingen i denne analyse er, at denne form for flydende deltagelse på tværs af mange områder er med til at skabe et åbent og inkluderende miljø for både mennesker, entreprenante tiltag, kunst og kreativt arbejde.

[INSTITUT FOR X] I TAL

- **35 forskellige kunstarter og genrer**
- **49% af enhederne på Institut for (X) arbejder på tværs af flere kunstarter**

Engagementet og "Reason to go"

Figur 9:

Hvad beskriver bedst den måde, du er engageret på Institut for (X) på?

Antal besvarelser: 326

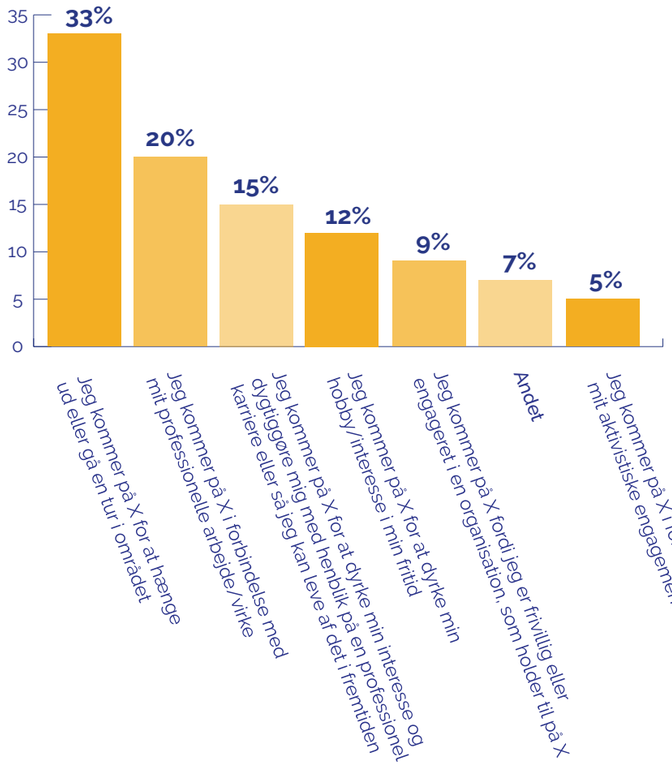

Der er flere forskellige måder at være engageret som bruger på Institut for (X). **En tredjedel af brugerne på Institut for (X) kommer primært for at hænge ud eller gå en tur i området. 20% kommer der i forbindelse med deres professionelle virke eller arbejde, mens 15% kommer der for at dyrke deres interesse og dygtiggøre sig med henblik på en professionel karriere.** Det er inden for de 15% og til dels. de 20% professionelle, at vækstlagsaktørerne typisk vil befinde sig. Men Institut for (X) rummer også den mere hobbybaserede tilgang; 12% kommer der primært for at dyrke deres hobby eller interesse i fritiden.

Engagementet og "Reason to go"

Figur 10:

Hvilke typer arrangementer eller aktiviteter har du deltaget i på Institut for (X) på?
(Du må gerne vælge flere svarmuligheder)

Antal besvarelser: 320

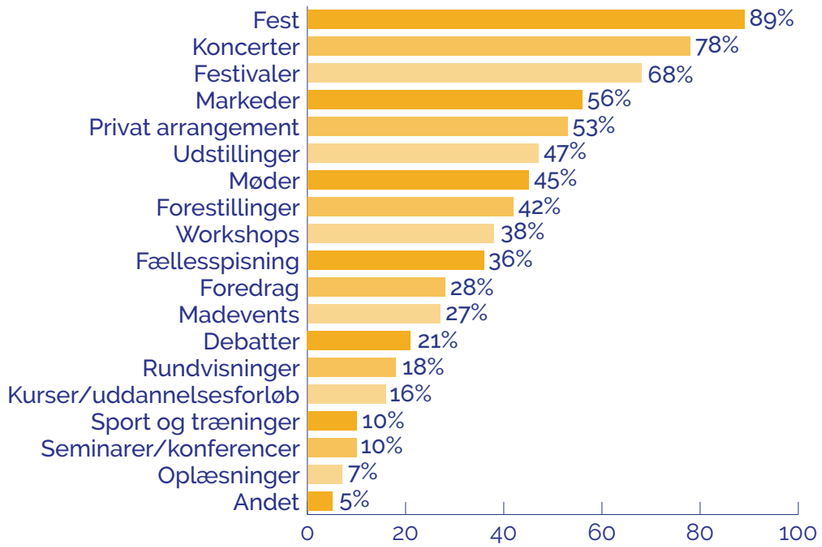

Det er tydeligt, at musikken fylder meget i forhold til indholdet af aktiviteter og arrangementer på Institut for (X). De typer af aktiviteter og arrangementer, som flest brugere deltager i, er for 89% af brugernes vedkommende fest, 78% deltager i koncerter, og 68% af brugerne deltager i festivaler.

I gennemsnit har hver bruger deltaget i knap syv forskellige typer af aktiviteter og arrangementer på Institut for (X). Mere end halvdelen af brugerne har også deltaget i markeder og private arrangementer på Institut for (X), og generelt er der en stor spredning af de typer af arrangementer og aktiviteter, som brugerne deltager i på Institut for (X).

Arrangør eller co-host på events

Figur 11:

Hvilke typer arrengementer eller aktiviteter har du lavet eller været med til at lave på Institut for (X)? (Du må gerne vælge flere svarmuligheder)

Antal besvarelser: 199

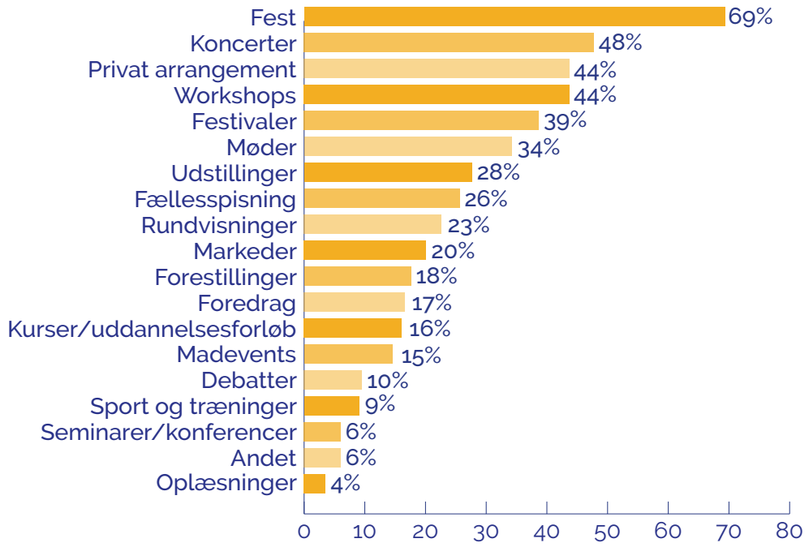

Et overordnet kendetegn blandt arrangørerne på Institut for (X) er også, at de gennemsnitligt har været med til at arrangere tæt ved fem forskellige typer af arrangementer og aktiviteter. Det tyder på et højt aktivitetsniveau og en interesse for at gå på tværs af aktivitetstyper og formater.

Interesseområder blandt brugerne

Figur 12:

Hvitlke områder interesserer du dig for i forhold til din brug Institut for (X)? (Du må gerne vælge flere svarmuligheder)

Antal besvarelser: 328

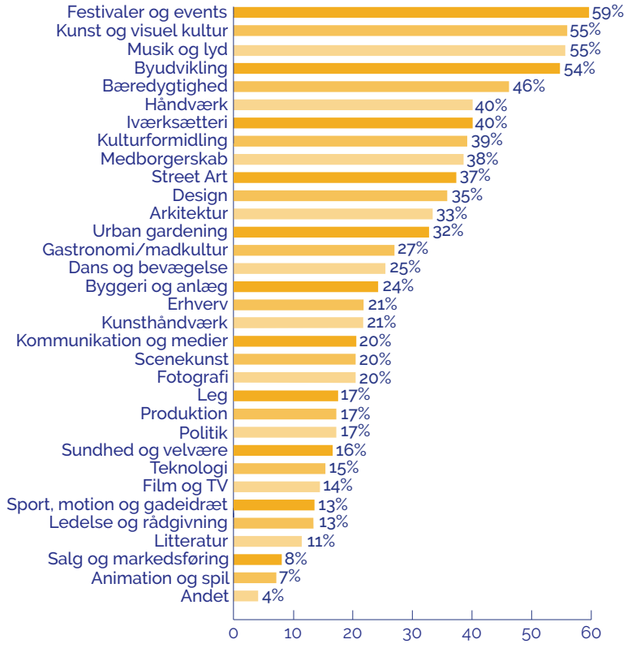

Brugernes tilkendegivelse af, hvilke interesseområder de dyrker i forbindelse med Institut for (X), vidner om en generelt set stor spredning på mange forskellige genrer og interesseområder.
Det viser, at Institut for (X) har en bred profil, hvor der bliver dyrket mange forskellige interesser.
I gennemsnit er brugerne på Institut for (X) interesserede i knap ni forskellige interesse-områder. Det vidner desuden om en brugertype, som har udpræget tværgående interesser og ikke alene dyrker f.eks. én kunstart. Over halvdelen af brugerne på Institut for (X) interesserer sig for festivaler og events (59%), musik og lyd (55%), kunst og visuel kultur (55%) og byudvikling (54%). Ser man på de øvrige forskellige kunstarter, som der er interesse for blandt brugerne på institut for (X), er det markant, at 37% interesserer sig for street art, 35% interesserer sig for design, 33% for animation og spil, 27% for gastronomi/madkultur, 25% for dans, 21% for kunsthåndværk, 20% for henholdsvis scenekunst og for fotografi og 11% for litteratur.
Af de mere værdimæssige interesseområder er det iøjnefaldende, **at 46% af brugerne på Institut for (X) interesserer sig for bæredygtighed og 38% for medborgerskab** (mens kun 17% interesserer sig for politik).

I forhold til interesseområder, der er beslægtet med entreprenørskab, så vidner interessen blandt brugerne om, at **40% er interesseret i iværksætteri og 13% i ledelse og rådgivning, mens 17% er interesseret i produktion og hele 40% i håndværk.**

Af andre områder med stor interesse blandt brugerne findes kulturformidling, som 39% af brugerne interesserer sig for, kommunikation og medier, som 20% interesserer sig for og urban gardening som 32% interesserer sig for.

Brugernes fagligheder

Figur 13:

Hvad beskriver det felt, du er udøvende indenfor eller dyrker, når du kommer på Institut for (X)? (Du må gerne vælge flere svarmuligheder)

Antal besvarelser: 225

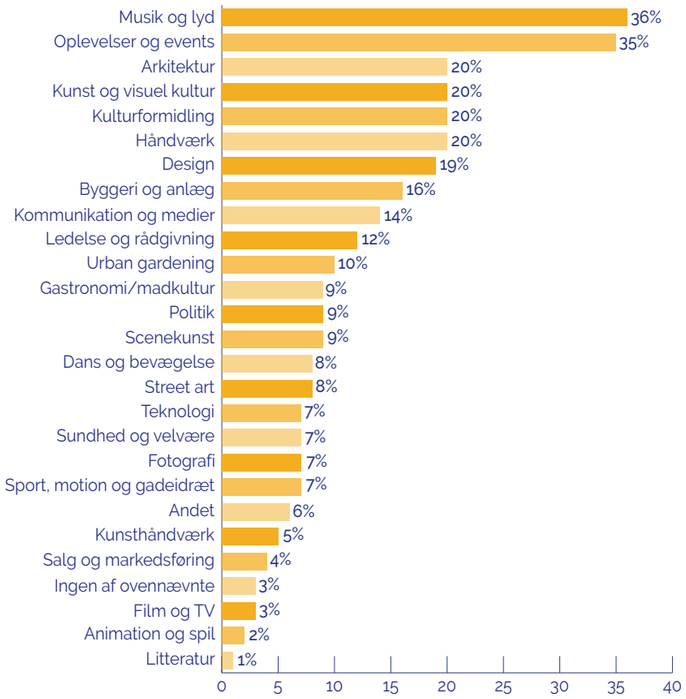

Brugerne af Institut for (X) er udøvende inden for en række forskellige kunstneriske og kulturelle genrer, hvor hver respondent i gennemsnit er udøvende inden for tre (eller flere) forskellige genrer i forhold til, hvordan man traditionelt opdeler kunst- og kulturgenrer. Det vidner om en høj grad af tværfaglighed blandt brugerne af Institut for (X). Der er dog flest brugere inden for musik og lyd (med 36% af brugerne) og oplevelser og events (med 35% af brugerne). 19-20% af brugerne arbejder ligeledes med henholdsvis design, arkitektur, håndværk, kunst og visuel kultur samt kulturformidling. De brugere, der har et professionelt virke på Institut for (X) arbejder hovedsageligt inden for arkitektur, byggeri og anlæg (med 55%) samt oplevelser og events (med 27%). Vækstlaget derimod arbejder hovedsageligt inden for musik og lyd (med 47%), håndværk (med 34%) og oplevelser og events (med 34%).

Brugernes fagligheder

Figur 14:

Har du gennemført, gået på eller går på en uddannelse, som relaterer sig til en af følgende brancher?:

Antal besvarelser: 229

27% af brugerne på Institut for (X) har gået eller går på en uddannelse, der relaterer sig til design, 18% på en der relaterer sig til arkitektur og 17%, går eller har gået på en uddannelse der relaterer sig til henholdsvis kunsthåndværk og teknologi. Sammenholdt med, hvad der bedst beskriver det felt, brugerne er udøvende indenfor (Figur 13), så er det bemærkelsesværdigt, hvor få der arbejder med musik og lyd, som har en uddannelse inden for faget. På nær denne branche er der **stor sammenhæng mellem uddannelsesområder og det felt, som de professionelle brugere er udøvende indenfor.**

Case: **Volume Village**

Skabere bag projektet:

- Kulturforeningen Aarhus Volume

Projektperiode:

6 år som forening,
4 år med projektet.

Forbindelse til Institut for (X)

Aarhus Volume er opstået på Institut for (X). Vi har brugt platformen som en legeplads, hvor vi har lært, hvordan man bedst muligt skaber vækstlagskultur og driver en organisation, der efterhånden er blevet en vigtig aarhusiansk kulturaktør i sig selv.

"Aarhus Volume er en forening, som består af vidt forskellige mennesker inkl. mange, der ikke nødvendigvis har passet bedst ind i skolesystemet og andre kasser, men som på Institut for (X) har fundet en fælles vej."

Institut for (X) har givet os muligheden for at tage nogle chancer, vi ellers ikke ville have taget – f.eks. på grund af en lav husleje, stor tillid og fælles forståelse for vigtigheden af vores projekter.

"Volume Village er byens nye platform, som har afsæt i vækstlagskultur og musik. Et multifunktionelt spillested, som kommer til at huse alt mellem festivaler, koncerter, fester og ferniseringer rodfæstet i den Aarhusianske vækstlagskultur og med fokus på urbane, progressive genrer."

Hvad går projektet ud på?

Volume Village er forankret i Aarhus Volume, der gennem de seneste seks år har arbejdet i spændet mellem vækstlag, bl.a. på Institut for (X), og mere etablerede organisationer, som Spot Festival og Festugen. Et arbejde vi vil fortsætte og videreføre med spillestedet. Volume Village bliver forankret i miljøet og dets brugere, som det også ses på Institut for (X). Vi planlægger at lave projekter, som i højere grad er rettet mod unge, der har en kulturel iværksætterdrøm og artister, der mangler en scene at slå igennem på. F.eks. gennem studieforløb, eventmager-masterclasses osv. Derudover bliver Volume Village også det nye samlingspunkt for byudviklingsområdet i den yderste del af Aarhus K og Den Grønne Kile, hvorfra vi kan præge den fremtidige udvikling, så vi får en bydel, hvor musik, vækstlag og ungdomskultur er omdrejningspunktet.

Case: **Useful Art for Communities (UAC)**

Skabere bag projektet:

- Beatriz Gonzalez Rodriguez

Projektperiode:

2017-nu.

Forbindelse til Institut for (X)

I have a background in crafts and art, I graduated from Art and Design at Bath University in England. I am coming to Aarhus in 2016, where I am working on an art project in France, when a friend recommended that I visit the Department of (X) and Aarhus. She told that it is a place where artists can find and perform artistic work. I was looking for a connection in Aarhus and the Department of (X), because I wanted to be able to work with art in Denmark for some time, and I knew no one in advance. When I first came on X I found a friendly, open-minded and talkative environment where people wanted to meet new people. It made it easy for me to develop personal relationships. Before I had a studio, I was very inspired by the place, and I saw people who did the same thing as me, without thinking it was completely crazy to want to live an artistic life.

"I started small by making a clay stove in the park, and through that I wanted to show interest and gratitude for the environment. It was my first step that gave me the opportunity to get a studio in the B-house. I love that there are so many resources available on X that are not available to the same degree elsewhere in the city."

Having a studio meant that I could invest, I could meet more partners and develop projects, expand my network and there I started the project 'Clayhands', which today is a monument built on Folkestedet. We created an organization that helps to promote and practice social art called Useful Art for Communities (UAC).

What's the projekt about?

My mission with the organization UAC is to create a reference for social public art. This means that we do art projects together with communities, to discuss and open dialogue about challenges in our city and community. With it, we not only present the citizens' ideas and attitudes, but we create a space for action together with the citizens, where they can express themselves through art. Our ultimate goal is to be an interest-organization that works for a more inclusive and diverse society.

"Social art is a very mixed art form where we work with some very special mechanisms. We basically always involve more than one art form in the classical sense, where the goal is for it to be beneficial to society through citizens taking action through art. Man becomes an active part of the execution of art."

Man becomes an active part of the execution of art.
Today, we create both a platform for artists working on social projects, to help them along the way. And we are now also making our own program where we can invite the artists in. We have a core team of volunteers where 50 people have been involved so far. What we offer as a platform for social art, and something I think is important for strengthening an artistic environment, is in the first instance to create a connection on a personal level to the actors in the environment. Be it through the way you behave, that you are welcoming and interested. Secondly, it is to understand the needs of the actors. Projects often lack various physical resources that we would like to make available and then we often meet a need for support in conceptualizing social art projects. We work hard to create a safe community, we do this by talking to each other about what a safe environment means. We hold so-called 'Rambles', conversations without fixed agendas but, but where we listen to what a safe community means to the individual, what it means to be empathetic. It is important for us to work around the final work, because it is important the meeting we work on in the core team in connection with a production. A part of the art production which may be invisible and which lacks recognition.

In terms of supporting and strengthening the creative ecosystem, it is important to have people around the environments and the larger organizations who are willing to meet across in an ongoing conversation. With Clayhands, I reached out a lot and my experience was very mixed. I did not experience an open door everywhere, and I did not really think I would be able to create some organizational and financial collaborations with the larger organizations in Aarhus. But today I have a very good collaboration with e.g. The Visual Arts Center.

It is important that we who support activities have a high degree of accessibility and that we in the city have enough experimental space to let art be tested. It would also be great if we in Aarhus could have someone or a program that can welcome new upcoming artists and connect them with the city.

"It is important that we who support activities have a high degree of accessibility and that we in the city have enough experimental space to let art be tested. It would also be great if we in Aarhus could have someone or a program that can welcome new upcoming artists and connect them with the city."

But there is a gap between the liquid layer and professional art, where many newcomers in the art lack knowledge about what the journey can look like. We can become better at creating opportunities that the artist can seize.

TEMA 4: **Internationalt perspektiv**

"To me (X) is a melting pot of very creative and open-minded human beings from all over the world that are participating in creating a paradigm shift on a global level."

Bruger af Institut for (X)

Lokal forankring og et fællesskab af nationaliteter

Institut for (X) er både stærkt lokalt forankret i Aarhus og har en bred international rækkevidde. 61% af respondenterne i brugerundersøgelsen forbinder Institut for (X) med værdien "lokal" og 56% forbinder det med "international". Det tyder på, at der ikke er noget modsætningsforhold mellem at være associeret med lokal forankring og have international rækkevidde.

Ligeledes er der også en blandet skare af lokale og nationale aktører og brugere på Institut for (X). 84% af brugerne i undersøgelsen bor i Aarhus, hvoraf 57% bor inden for Ringgaden og 27% uden for Ringgaden. Lidt under en fjerdedel af brugerne på Institut for (X) er født eller opvokset i et andet land end Danmark. Heraf kommer de fleste fra andre lande i Europa, mens 14% af dem med international baggrund kommer fra andre lande rundt om i verden. Lidt under en tredjedel af brugerne samarbejder med partnere i andre lande end Danmark og har samarbejdspartnere i flere lande.

Institut for (X) bidrager med et af de mest internationalt forbundne kreative miljøer i Aarhus og måske i Danmark. Det er en helt særlig egenskab for stedet som helhed – og både det sociale og professionelle fællesskab – at man her tiltrækker og fastholder aktører fra store dele af verden. For vækstlaget skaber det langt lettere adgang til internationale samarbejdsmuligheder, end hvis ikke miljøet omkring Institut for (X) eksisterede.

Den internationale profil skyldes en blanding af de muligheder som Institut for (X) tilbyder i Aarhus, men også en målrettet og utrættelig indsats for at skabe internationale samarbejder gennem alle årene.

Institut for (X) skaber forbindelser mellem Aarhus og verden

Institut for (X) har siden starten i 2009 arbejdet internationalt gennem utallige projekter og samarbejdspartnere fra Free Furniture Factory i Rotterdam til Hands UP! - Urban Pioneering i Hong Kong til DENNIS Design Center under designbiennalen i Milano. Der er gennem tiden sket en udvikling i Institut for (X)'s internationale projekter og samarbejder. De tidlige samarbejder var drevet af enkeltmedlemmers projektorienterede deltagelse i hands-on interventioner i urbane miljøer, mens Institut for (X) i dag har opbygget overordnede evner til at deltage i langsigtede projektansøgninger, til at være aktive i netværkskonferencer og til at sammensætte tværfaglige teams til specifikke projekter. Siden 2016 har Institut for (X) deltaget aktivt i det europæiske fællesskab af uafhængige kulturcentre (Trans Europe Halles), hvor medlemmerne bor i og opererer ud fra genanvendte fabriks- og industribygninger.

I dag har Institut for (X) etableret en dedikeret afdeling til at varetage de internationale aktiviteter, hvorfra de udvikler inhouse faglighed og viden til at indgå i internationale samarbejder. De internationale projekter favner bredt lige fra kunstner- og personaleudvekslingsprogrammer, regionale udviklingscentre, EU-finansierede projekter, samfundsopbygning, gør-det-selv-workshops, konsulenttjenester til konferencer og foredrag.

Institut for (X)'s internationale samarbejdspartnere:

- Trans Europe Halles
- Trans Europe Halles: Nordic Hub
- Yo-residency
- Social Temporary Use Network (STUN)
- Urban Cultural Planning
- Frihamnstorgets Celebration
- Nordic Urban Lab
- Symposium for Free culterel spaces (FCS)
- Symposium: Unseen Profit
- Ambassadors of Do-ocrasy
- BITU

INSTITUT FOR (X) I TAL

- **20 internationale delegationer**
- **22 internationale projektsamarbejder fordelt i 16 forskellige byer i 12 forskellige lande**
- **10 internationale samarbejdspartnere**
- **84 personer på udveksling på Institut for (X)**
- **5500 internationale besøgende**

International baggrund

Figur 15:

Er du født eller opvokset i et andet land end Danmark ?

Antal besvarelser: 309

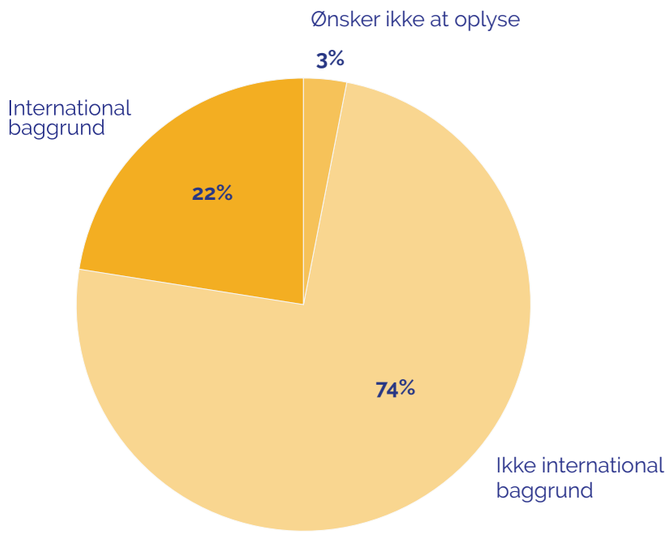

Lidt under hver fjerde af brugerne på Institut for (X) er født eller opvokset i et andet land end Danmark med stor spredning i forskellige lande. Det vidner om en brugergruppe med en international baggrund. Af dem, der er er født eller opvokset i et andet land end Danmark, kommer 86% fra Europa, mens 14% kommer fra andre lande.

Brugernes Bopæl

Figur 16:

Hvor bor du ?

Antal besvarelser: 309

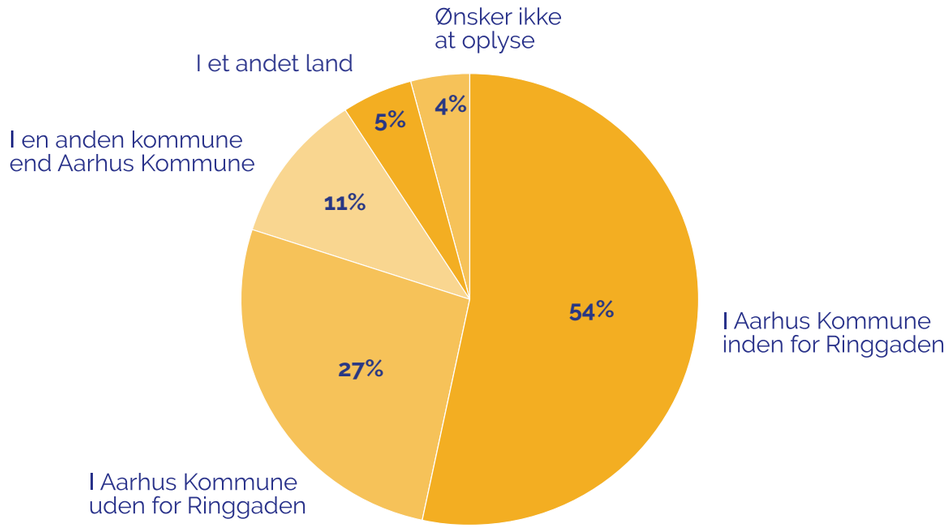

Over halvdelen (54%) af brugerne bor i Aarhus Kommune inden for Ringgaden. 27% bor uden for Ringgaden, mens kun 11% bor i en anden kommune end Aarhus Kommune. Desuden bor 5% af brugerne i et andet land end Danmark - herunder flere fra Letland, men også Tyskland, Frankrig, Italien, Schweiz, Norge, Sverige, Polen, Slovakiet, Iberia og Hong Kong. Der er sågar en bruger, der bor i fire lande på samme tid. Af de brugere, der bor i en anden kommune end Aarhus Kommune, kommer flest fra Københavns Kommune. Dernæst er de fleste andre bosat i de nærliggende kommuner til Aarhus Kommune - herunder Skanderborg Kommune (hvor 15% kommer fra), Syddjurs Kommune og Odder Kommune (hvor 9% kommer fra hver kommune). 6% kommer ligeledes fra Herning Kommune, Kolding Kommune og Aalborg Kommune.

Internationale samarbejder

Figur 17:

Samarbejder du eller den organisation, du repræsenterer, med andre partnere indenfor følgende kategorier?
(Du må gerne vælge flere svarmuligheder)

Antal besvarelser: 79

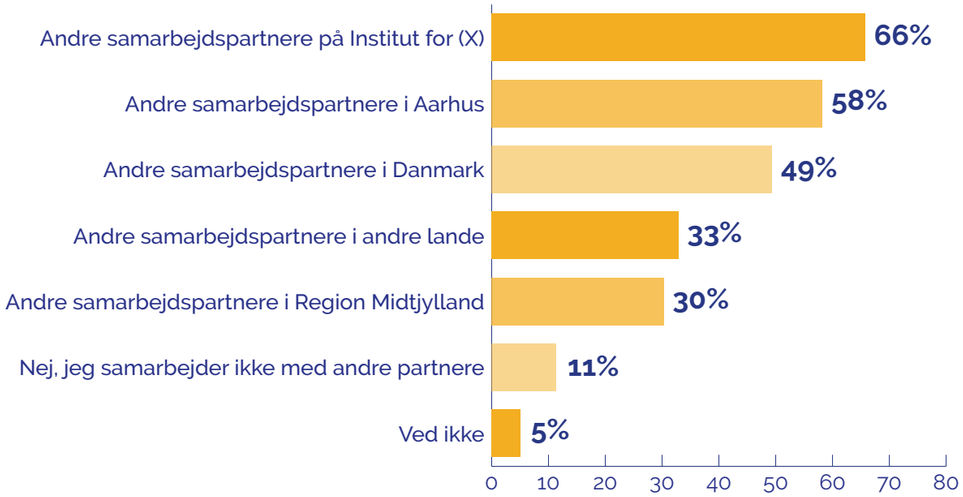

Af dem, der har en enhed på Institut for (X), har en tredjedel (33%) samarbejdspartnere i andre lande end Danmark. De fleste har samarbejdspartnere i Europa, mens nogle få også har oversøiske samarbejdspartnere i f.eks. USA, Kina, Brasilien og Colombia. På tværs af de adspurgte, har de fleste samarbejdspartnere i de omkringliggende lande – herunder Tyskland (med 10 ud af 19 besvarelser) og Sverige (med 7 ud af 19 besvarelser), mens 4 ud af 19 har i både Island og Holland. To af de adspurgte har specifikt samarbejder inden for klima- og miljøorganisationer.

Interview

Free Riga: Kaspars Lielgalvis

Please describe how you have collaborated with the Institut for (X)?

Mads Peter, Matti and Juul were sharing the story of Bureau Detours and Vivian did a public talk in Riga within the COMPASS presentation series about Institut for (X). Mads Peter, Vivian and Johann were participating in the project "Culture planning as a method of urban social innovation" as artists in residency. Their task was to make a mapping of one of Rigas' neighbourhoods and come up with ideas for what kind of activities would activate the cultural life in this silent neighbourhood (Free Riga). Together with several other temporary use organisations from over the Europe we have organised the international camp for knowledge sharing and training (Free Riga). Together with several other temporary use organisations from all over Europe we have founded the network STUN (social temporary use network) and together with STUN-members we have made a project for training youth and creating a publicly available tool kit in the social temporary use (Free Riga). Furthermore, together with culture initiative Fusk from Reykjavik we are organising artist residencies where artists from all three countries exchange their knowledge and improve the skills of collaboration (Totaldobre).

What do you think you have gained from the collaboration?

Everything is different from the way we operate around temporary use and this gives a good reason to re-evaluate and redesign our activities.

"For example, the way Institut for (X) has developed and is running the culture quarter in the empty land by hosting mobile constructions built by young architects, designers and other kinds of creative people as their studios and workshops, is something which nobody has ever tried in Riga and we do consider trying it out."

What value do you think Institut for (X) is helping to create for the creative and cultural up-and-coming layer?

The structure of relations between residents that made this possible must be worth studying and copy paste into the frozen areas of the cultural sector.

Case: **BITU**

Skabere bag projektet:

- Free Riga (Letland)
- Alte Mu (Tyskland)
- Communa (Belgien)
- Institut for (X) (Danmark)

Projektperiode:

2020-nu.

Forbindelse til Institut for (X)

1/4 af projektet BITU er skrevet og koordineret af Institut for (X)'s internationale afdeling og endnu 1/4 af lærings materialet til training-sessions er udformet af Institut for (X)'s erfaringer og praksis. Tilbuddet om deltagelse på studieture, training-courses, henvender sig til Institut for (X)'s netværk i byen.

"I en international kontekst anses Institut for (X) for at være eksperter i samarbejde med byen."

Derfor undersøger vi, i dette projekt, broen mellem byen og dens fællesskaber gennem midlertidig brug af platforme som Institut for (X). Formålet er at skabe metoder i brobygning og undersøge, hvilken rolle midlertidig brug af platforme har som formidler mellem kommune, fællesskaber og de unge (advocacy).

Hvad går projektet ud på?

Projektet er et strategisk samarbejde mellem fire kulturplatforme, som forsøger at forbedre engagementet af unge mennesker og fællesskaber i deres kommune gennem midlertidig brug af byrummet. Hver partner bruger sociale og inkluderende metoder og er eksperter inden for midlertidighed, facilitering af urbane rum, engagement af lokale unge, skabelse af bæredygtige partnerskaber med kommuner, træning og uformel uddannelse, at arbejde med og på social inklusion og støtte udfordrede unge. For hver aktivitet er deltagerne partnerorganisationernes medarbejdere, lokale samarbejdspartneres medarbejdere, lokale fællesskaber, unge og ungdomsledere fra de lokale fællesskaber og lokale myndigheder (kommunale kontorer), der hvor de lokale aktiviteter sker.

Case: **Link Up Euro Connection (LEC)**

Skabere bag projektet:
- Lena Ingwerson
- Jonas Bøgh Larsen
- Sjoerd Vriesema

Projektperiode:

We did two pilots in 2018 and 2019 and branched out the LEC-project with two more cities in 2020.

Forbindelse til Institut for (X)

Since 2018 I have co-organized a co-creation project for hiphop-artists from Groningen and Aarhus. The local people with whom I organize the project were, or are still, closely involved with Institut for (X). It has always been a trust inspiring place to me because it clearly shows how to organize communities bottom up and what benefits that comes from this. I've witnessed Institut for (X) grow over the years and it's really nice to see it coming to its full potential now. The success stories are stacking up.

"To me, coming from Groningen, it's very inspiring to see such a strong test case and it makes me want to start something similar in my home city. Aarhus is one of my favourite cities in the world due to Institut for (X) because it helped me grow as a human being and in my work."

Hvad går projektet ud på?

Interconnectivity. The core of the LEC project is funded around growth in three different pillars. The artists grow artistically because they learn from each other and they get inspired by witnessing different examples of scene building. The scenes in which the artists operate profit from this growth because the artists take the new gained experience back home. The governments of the cities involved learn from the experiences that the organisers and artists share which will lead to more funding for future projects and sustainable chances for upcoming artists. All these factors are connected and they form the core of the project.

TEMA 5: **En entreprenant tilgang**

ILDSJÆL

"X er et sted, hvor jeg har fundet ro i mig selv og den, jeg er som person. Med kreative folk omkring dig, som tror på det, du laver og din drøm. Uanset hvor vild drømmen kan virke, bliver man mødt med fuld støtte og åbenhed. Jeg havde aldrig været sprunget ud i min karriere/hobby/ interesse, hvis det ikke var for Institut for (X)."

Bruger af Institut for (X)

Hej-møde

Kombinationen af fællesskabet, faciliteterne, muligheden for at møde andre, der ikke er som dig selv, at arbejde på tværs og at have et internationalt netværk begynder at give et billede af, hvor mange lag der er i spil, når man kigger på de optimale betingelser for et vækstlag. Der er dog elementer, der gennemsyrer alle disse lag, og et af disse er den tankegang, som er dominerende på Institut for (X); Den entreprenante tilgang.

Det kommer bl.a. til udtryk ved de såkaldte "Hej-møder". På Institut for (X) kan man som iværksætter få et "Hej-møde" med en af lederne for at komme i gang. Til mødet er der fokus på at guide interesserede hen til mulige lejemål og hjælpe nye lejere til at finde de bedste "legekammerater" på Institut for (X), som kan danne rammen om den gode kreative hverdag. Lejerne på Institut for (X) fungerer som en slags onkler og tanter for hinanden, hvor man kan hente sparring, hjælp og flere gode idéer. Fokus er på, at folk selv kan tage handling og blive så selvstyrende som muligt ude i de forskellige genrer på Institut for (X).

Entreprenørskab

I brugerundersøgelsen forbinder 55% af brugerne Institut for (X) med entreprenørskab og 61% med værdien "skabertrang". Værdien "skabertrang" er således mere udtalt end værdien "entreprenørskab". Det kan muligvis skyldes, at de kunstneriske virksomheder og initiativer, som udspringer af Institut for (X), i højere grad associerer værdien "skabertrang" frem for "entreprenørskab" med deres virke, til trods for at de to ord er beslægtede og begge understreger evnen til at kunne sætte noget i gang og skabe noget.

Det entreprenante miljø er også kendetegnet ved, at 35% af brugerne forbinder stedet med værdien "not-for-profit", hvilket er atypisk for mange andre iværksættermiljøer. Halvdelen af brugerne forbinder ligeledes Institut for (X) med innovation og hele 42% forbinder det med bæredygtighed. Interessant er det også, at hele 67% forbinder stedet med et frirum, som kan være centralt i forhold til at afprøve, udvikle og igangsætte nye initiativer.

Indtjening

Blandt de professionelle aktører på Institut for (X), vidner brugerundersøgelsen om en stor spredning i indtjeningsniveau blandt de forskellige aktører. 18% tjener under 50.000 kr. om året. Til sammenligning har de kunstfaglige råd i Aarhus lavet en undersøgelse blandt de professionelle frie kunstnere i byen, som viser at, det også er tilfældet for 33,9% af billedkunstbranchen, 30,4% inden for musikbranchen, 29,2% inden for litteraturen, 8% inden for scenekunstbranchen og 27,8% af de professionelle frie kunstnere som arbejder tværæstetisk ("En ny kultur", De Kunstfaglige Råds Evaluering 2020). Brugerundersøgelsen blandt de professionelle aktører på Institut for (X) viser således, at der, ligesom for de professionelle kunstnere i byen, er en stor del, som tjener mindre end en SU på deres professionelle virke (en SU i 2022 sats for unge over 20 år er 76.764 om året før skat). Det kan derfor formodes, at det professionelle virke på Institut for (X), for de 18% af de professionelle brugere, suppleres af en anden indtægt. Samtidig kan man se, at 26% af de professionelle aktører på Institut for (X) tjener mere end 300.000 kr. om året, hvor det til sammenligning gør sig gældende for i gennemsnit 14% af de professionelle frie kunstnere, som indgår i de kunstfaglige råds undersøgelse. Dermed er der også en indikation af en potentielt stærkere økonomi på Institut for (X) i forhold til de øvrige kunstnere i byen. Tallene skal tages med det forbehold, at der er spurgt til optjeningsåret 2020, som har været præget af Corona-nedlukninger og restriktioner for særligt de, som arbejder inden for kultur, natteliv og events. 40% af de adspurgte oplyser da også at Corona-situationen har haft negativ indvirkning på deres indtægt, mens 5% har oplevet at Corona-situationen har haft en positiv indvirkning på deres indtægt.

Beskæftigelse

De professionelle brugere fordeler sig på mange forskellige kategorier af beskæftigelse – både som selvstændige, ansatte og som periodevis lønnede. 42% af de professionelle aktører på Institut for (X) er enten fuldtids- eller deltidsansatte. 61% er ejer eller medejer af en selvstændig virksomhedsform og 40% ernærer sig af periodevis indkomster enten via løn eller honorarer for periodevis beskæftigelse eller via donationer fra legater, fonde eller puljer. Tallene peger således også på, at der er flere, som sammensætter deres indtjening via flere forskellige beskæftigelsesforhold – eksempelvis som deltidsansat med selvstændig virksomhed ved siden af. Tallene vidner ligeledes om nogle meget sammensatte økonomier blandt brugerne på Institut for (X). Men med 61% af brugerne som har en eller anden form for selvstændig virksomhed, må stedet også siges at være kendetegnet ved at have et entreprenant miljø.
Det entreprenante miljø er også kendetegnet ved, at 35% af brugerne forbinder stedet med værdien "not-for-profit", hvilket er atypisk for mange andre iværksættermiljøer. Halvdelen af brugerne forbinder ligeledes Institut for (X) med innovation og hele 42% forbinder det med bæredygtighed.

De professionelle brugeres udbytte af Institut for (X)

Miljøet og tilgangen på Institut for (X) har for 65% af de professionelle brugeres vedkommende lært dem at eksperimentere og afprøve nye metoder. I arbejdet for at etablere sin virksomhed, er det afgørende med en kultur, hvor man lærer at være modig og kaste sig ud i nye projekter samt at det er okay at fejle, hvis man blot lærer af sine fejl. Det understøtter Institut for (X) dem i, og derudover lærer langt de fleste at samarbejde med andre. Miljøet modner de professionelle brugeres evne til at afsøge nye modeller for samarbejde, skabe netværk og Institut for (X)'s samlede ramme synliggør dermed de udviklingsmæssige og økonomiske muligheder, der ligger i krydsfeltet mellem kunstneriske erhverv og andre erhverv. Udbyttet af at være en del af Institut for (X) er derfor i høj grad en katalysator for et vækstlag, som i dette miljø kan få de fornødne kompetencer til at bevæge sig videre fra vækstlag til en mere etableret virksomhed. Samtidigt viser undersøgelsen, at Institut for (X) kontinuerligt har en rolle at spille i at hjælpe, understøtte og give sparring til deres brugere, selvom en god del af brugerne også bliver helt selvkørende i deres virke. På denne måde understøtter Institut for (X) Aarhus Kommunes kulturpolitiske målsætning om at støtte udviklingen af de kreative erhverv.

INSTITUT FOR

I TAL

56 virksomheder - i form af:

- **12 anpartsselskaber**
- **24 enkeltmandsvirksomheder**
- **6 interessentskaber**
- **12 iværksætterselskaber**
- **23 foreninger**

Brugernes indkomst

Blandt de brugere, som arbejder professionelt med deres virke på Institut for (X) fordeler indtjeningsgrundlaget sig således:

Figur 18:

Hvor stor var din personlige indkomst fra dit professionelle virke i 2020 før skat? Hvis du er enkeltmandsvirksomhed så noter venligts dit overskud dvs. det beløb du har til rådighed, når du har betalt dine erhvervsmæssige udgifter, og som kan sammenlignes med en slags "løn", du kan udbetale dig selv.

Antal besvarelser: 65

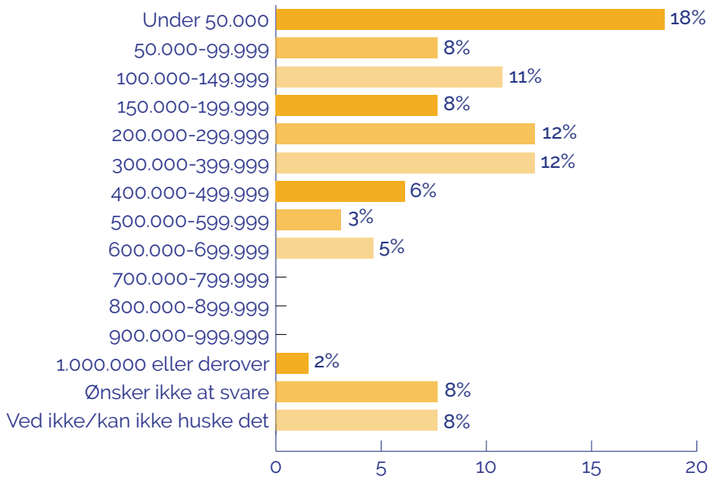

Brugerundersøgelsen blandt de professionelle aktører på Institut for (X) vidner om en stor spredning i indtjeningsniveauet blandt de forskellige aktører. 18% tjener under 50.000 kr. om året. Samtidig kan man se, at 26% af de professionelle aktører på Institut for (X) tjener mere end 300.000 kr. om året.

Tallene skal tages med det forbehold, at der er spurgt til optjeningsåret 2020, som har været præget af Corona-nedlukninger og restriktioner for særligt de, som arbejder inden for kultur, natteliv og events.

Figur 19:

Hvad betegner bedst den måde, du tjener penge på gennem dit professionelle virke? (Du må gerne vælge flere svarmuligheder)

Antal besvarelser: 65

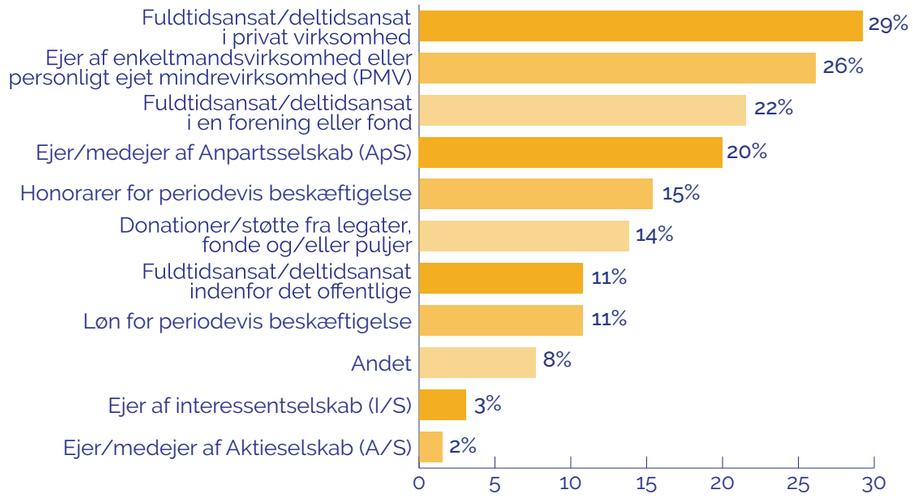

De professionelle brugere fordeler sig på mange forskellige kategorier af beskæftigelse – både som selvstændige, ansatte og som periodevis lønnede. **42% af de professionelle aktører på Institut for (X) er enten fuldtids- eller deltidsansatte. 61% er ejer eller medejer af en selvstændig virksomhedsform og 40% ernærer sig af periodevis indkomster enten via løn eller honorarer for periodevis beskæftigelse eller via donationer fra legater, fonde eller puljer.**

Beskæftigelses-tematikker

Figur 20:

I hvor høj grad beskæftiger du dig med følgende områder gennem dit engagement på Institut for (X)?
(Du må gerne vælge flere svarmuligheder)

Antal besvarelser: 188

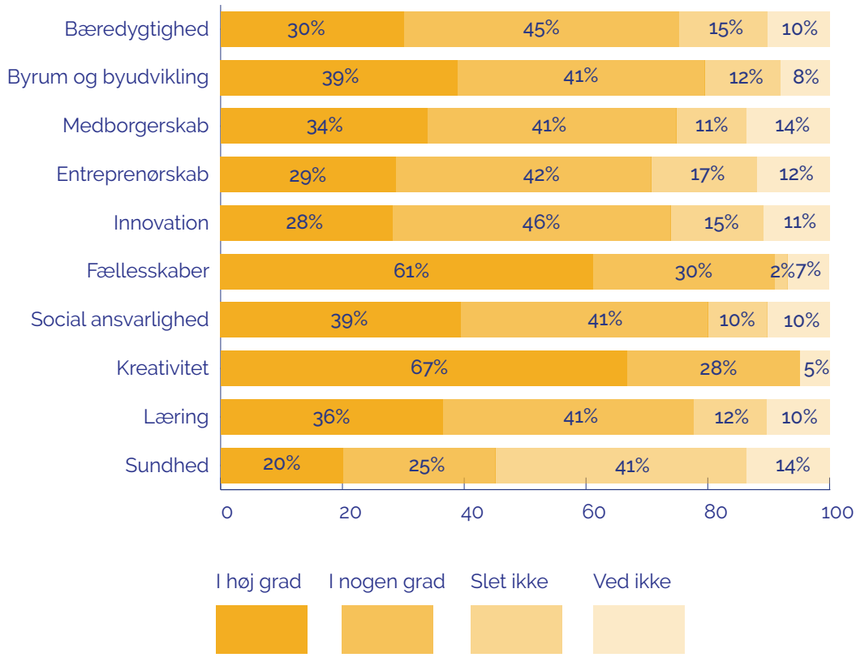

I de professionelle brugeres engagement på Institut for (X) beskæftiger flest sig med kreativitet (hvor 67% gør det i høj grad) og fællesskaber (hvor 61% gør det i høj grad). Desuden arbejder en del af brugerne også med byrum og byudvikling samt social ansvarlighed (hvor 39% gør det i høj grad og 41% gør det i nogen grad i begge besvarelser). En stor andel arbejder også med læring (hvor 36% gør det i høj grad og 41% gør det i nogen grad). Sundhed er det som færrest beskæftiger sig med, hvor 41% mener, at de slet ikke arbejder inden for det område.

Tilknytning til Institut for (X)

Figur 21:

Hvad beskriver bedst din tilknytning til Institut for (X)?

Antal besvarelser: 188

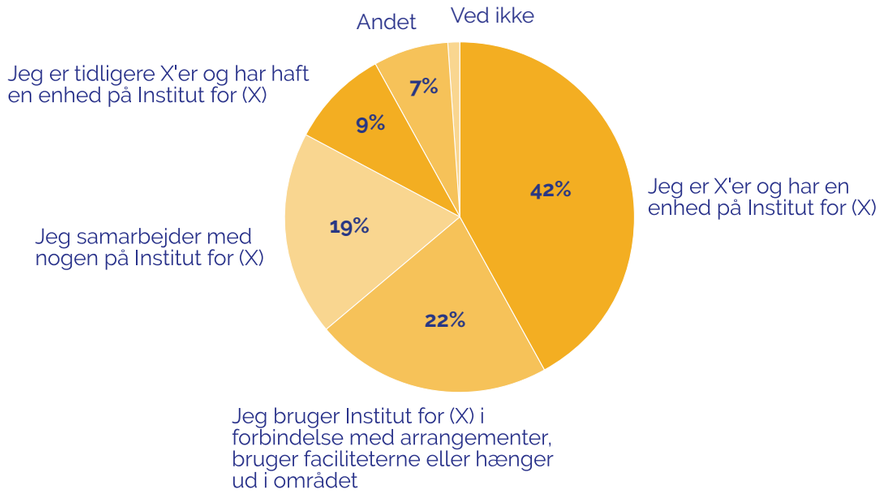

Blandt brugerne af Institut for (X) identificerer 42% sig som X'ere og 9% har tidligere haft en enhed på X, mens 19% samarbejder med nogen på X.

Udviklingsmuligheder

Figur 22:

Hvad kunne du godt tænke dig mere hjælp til i forhold til dit virke på Institut for (X)?
(Du må gerne vælge flere svarmuligheder)

Antal besvarelser: 155

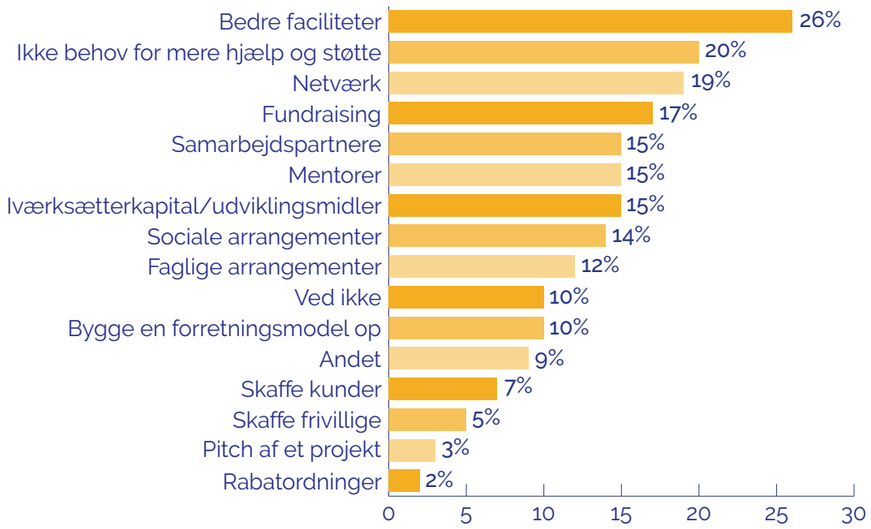

Der er stor spredning i, hvad de professionelle brugere har behov for hjælp til på Institut for (X). **De fleste kunne godt tænke sig mere hjælp til bedre faciliteter (26%), netværk (19%) og fundraising (17%).** Der er dog også 20% af de professionelle brugere, som mener, at de ikke har behov for mere hjælp og støtte.

Læring

Figur 23:

Hvad har du lært ved at være på Institut for (X)?

Antal besvarelser: 93

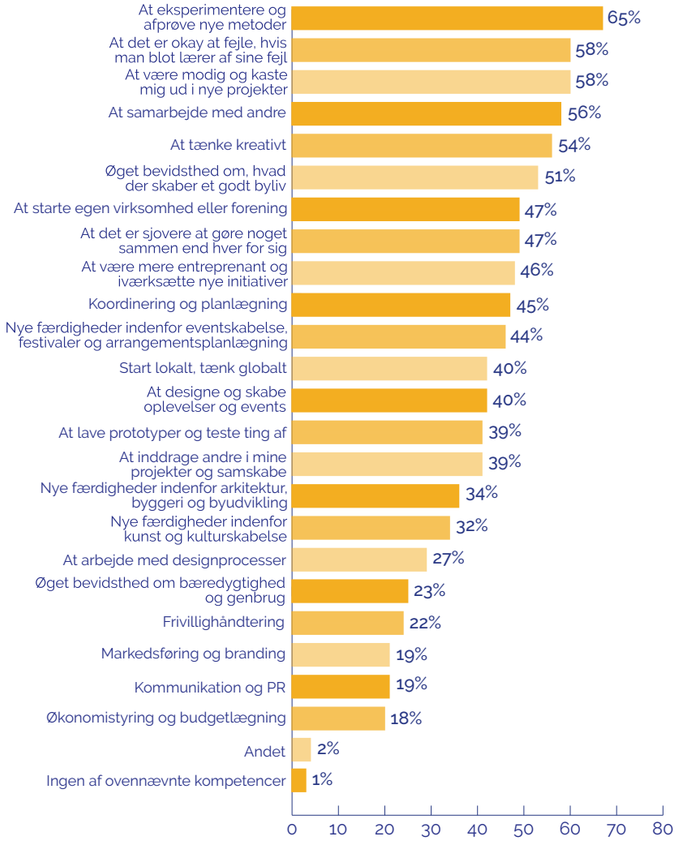

Ved at være på Institut for (X) har 65% af de professionelle brugere lært at eksperimentere og afprøve nye metoder, 58% har lært henholdsvis at være modig og kaste sig ud i nye projekter samt at det er okay at fejle, hvis man blot lærer af sine fejl. Desuden har omkring halvdelen lært at samarbejde med andre (56 %), at tænke kreativt (54 %), fået øget bevidsthed om, hvad der skaber et godt byliv (51 %), **lært at starte egen virksomhed eller forening (47 %) og at være entreprenant og iværksætte nye initiativer (46%).**

Case: **ENORM**

Skabere bag projektet:

- Lasse Hinrichsen

Projektperiode:

Startede i D huset på Institut for (X) i 2015.

Forbindelse til Institut for (X)

Institut for (X) gav mulighed for at få adgang til billige lokaler i et inspirerende miljø. Her indrettede jeg det første eksperimentelle opdræt af melorme og Black Soldier Fly larver i et lille hjørne af det, der dengang hed D-huset.

"Det var også på Institut for (X)'s forårsmarked i 2016, at jeg for første gang solgte fødeva-reprodukter med insekter. Jeg brugte markedet som en test på smag, pris osv. til de produkter der senere samme år kunne købes i Føtex Food."

Hvad går projektet ud på?

ENORM producerer larver til fødevarer og foder. Virksomheden ligger i dag på Hedelund-vej 15, 8762 Flemming og har 13 ansatte.

"Der er netop blevet lukket en investeringsrunde på 370 mio. DKK til at bygge en larvefarm på 20.000 m2."

Målet for den nye farm er at producere 100 tons larver om dagen inden udgangen af 2023. Larverne bliver processeret til proteinmel på stedet, som skal bruges til at fodre fisk, fjerkræ og svin.

Case: **E-racing ApS**

Skabere bag projektet:

- Michel Riis
- Marco Hansen

Projektperiode:

2019 - nu

Forbindelse til Institut for (X)

Jeg har været her on-off i 10 år, hvor jeg startede sammen med Studio Mock-up i 2010. Fra 2013-2015 arbejde jeg for Yamaha i Japan, hvor jeg designede lette køretøjer på et kæmpe kontor med 15.000 kollegaer. Da jeg så kommer tilbage til Aarhus i 2015, havde jeg brug for noget mere hands-on, og det var der plads til her på X. Her blev jeg en del af Motorcykelklubben hernede. En forening, hvor vi skruer i cykler og deler den fælles interesse på alle niveauer.

"Det er jo superinspirerende at være hernede. Der er en, der spiller fløjte og jonglerer og en anden, der betaler topskat. Det finder man ikke ret mange andre steder. Som virksomhed er vi vokset ud af foreningen Motor-cykelklubben, hvilket har skabt en billig platform for os at komme i gang på. Her har vi kunnet afsøge en mulig forret-ning og bruge pengene på at udvikle teknologien i stedet for en eller anden vanvittig husleje."

Her er en lidt mere åben tilgang til at prøve et eller andet. Vi har jo også ligget hernede bagved og lavet starter og testet og sådan noget. Det havde vi jo nok ikke fået lov til i et villakvarter i Viby. Vi har ikke haft ret mange begrænsninger. Vi har jo bare gjort som vi har følt var det rigtige hele tiden. Desuden har vi brugt Godsbanens værksteder enormt meget, både til laserskæring, metal og alt muligt andet. Det er noget af det, hele området kan.

Hvad går projektet ud på?

I E-racing designer og udvikler vi elektriske drivliner til motorsport, altså en færdig løsning, hvor det er batteri, motor og controller. Det er en platform, der kan hjælpe med at konvertere hvilket som helst køretøj til el, men vores fokus er primært motorsport.

"Batteriet har vi selv bygget fra scratch sammen med WS Techni-cal her fra Aarhus. Vi er støttet af Innovationsfonden på to fronter. For det første til at lave verdens sikreste batteri til motorsport og for det andet til at udvikle sporten, bl.a. Speedway."

I april 2022 skal vores system første gang konkurrere mod en traditionel benzinmotor. Det er det første land i verden, hvor de har fået lov at konkurrere mod hinanden. Her har vi fået dispensation fra Dansk Motor Union til at kombinere det som et testløb. Vores cykel rykker helt åndsvagt, selvom den er skruet ned på 50% for at kunne konkurrere med de andre.

TEMA 6: **Samarbejder og netværk**

Krydsbestøvning

"Det er et fedt miljø med gode, kreative mennesker og et vigtigt netværkspunkt, der markerer en anderledes del af Aarhus' kulturliv. Åbenheden er helt central; det er sted man kan droppe forbi og altid møde gode folk. Det giver Aarhus kant og gør byen værd at besøge. For ungekulturen er aksen UKH-Frontløberne-X helt essentiel."

Bruger af Institut for (X)

Samarbejde og sammenhæng

Analysen har løbende beskrevet, hvordan miljøets placering i byen, og hele mindsettet omkring Institut for (X), samlet skaber et mødested og en naturlig krydsbestøvning på tværs af både slutbrugere, hobbybaserede aktører og professionelle aktører samt på tværs af en lang række fagligheder.

Men omsættes dette til konkrete resultater? Undersøgelsen siger ja. 66% af de brugere, der har en enhed på Institut for (X) samarbejder med andre på Institut for (X). Derudover har 58% andre samarbejdspartnere i Aarhus og 49% i resten af Danmark.

Når der spørges blandt alle – både dem med enheder og dem uden – der har besvaret brugerundersøgelsen, er det 19% af brugerne, der samarbejder med nogle på Institut for (X). Langt de fleste samarbejde med Institut for (X) eller medlemmer på (X), fordi området tilfører noget unikt til Aarhus, fordi det inspirerer dem eller fordi de har et værdifællesskab.

Rigtig mange af brugerne på Institut for (X) benytter sig også af de andre meget åbne eller offentligt tilgængelige og kreative venues, som er i centrum af Aarhus. Over halvdelen af brugerne på Institut for (X) benytter sig af DOKK1 som facilitet, 37% benytter sig af Domen og 25% af Lynfabrikken. Interessant er det også, at knap en tredjedel (31%) af brugerne benytter sig af Frontløberne og en femtedel af Ungdomskulturhuset – UKH. Det er begge institutioner, som Institut for (X) de seneste år har haft et strategisk samarbejde med, kaldet FLUKHX (læs om casen på s. 94). Sammen danner de tre miljøer et arbejdende netværk, som skaber kulturel og social forandring med udgangspunkt i deres fællesskab om at skabe rum til kulturproduktion for byens vækstlag. Målet er at sætte deres præg på Aarhus' kulturliv og styrke ungdommens stemme i byens udvikling.

Et økosystem af kreative miljøer

I forhold til samarbejder med nærmiljøet omkring Godsbanearealerne, så er det også værd at bemærke, at knap en femtedel benytter sig af kulturproduktionscenteret Godsbanen og 16% benytter sig af Arkitektskolen, mens hele 32% af brugerne benytter sig af ARoS Public. Brugernes mønstre vidner således om, at det er naturligt, at de andre meget offentligt tilgængelige og kreative venues, samt andre institutioner i Aarhus centrum, der arbejder med områder som kreativitet, kunst, vækstlag og ungekultur, alle indgår i et sammenvævet økosystem, som brugerne friktionsløst bevæger sig rundt i.

Fast samarbejde med Aarhus Kommune - herunder:

- **Borgmesterens Afdeling**
- **Teknik & Miljø**
- **Kultur og Borgerservice**

Samarbejde i Aarhus Kommune - herunder:

- **UKH**
- **Frøntløberne**
- **Kultursamvirket**
- **Erhvervs- og Kulturforum**

Institut for (X)'s samarbejdspartnere

Figur 24:

Samarbejder du eller den organisation, du repræsenterer, med andre partnere indenfor følgende kategorier?
(Du må gerne vælge flere svarmuligheder)

Antal besvarelser: 79

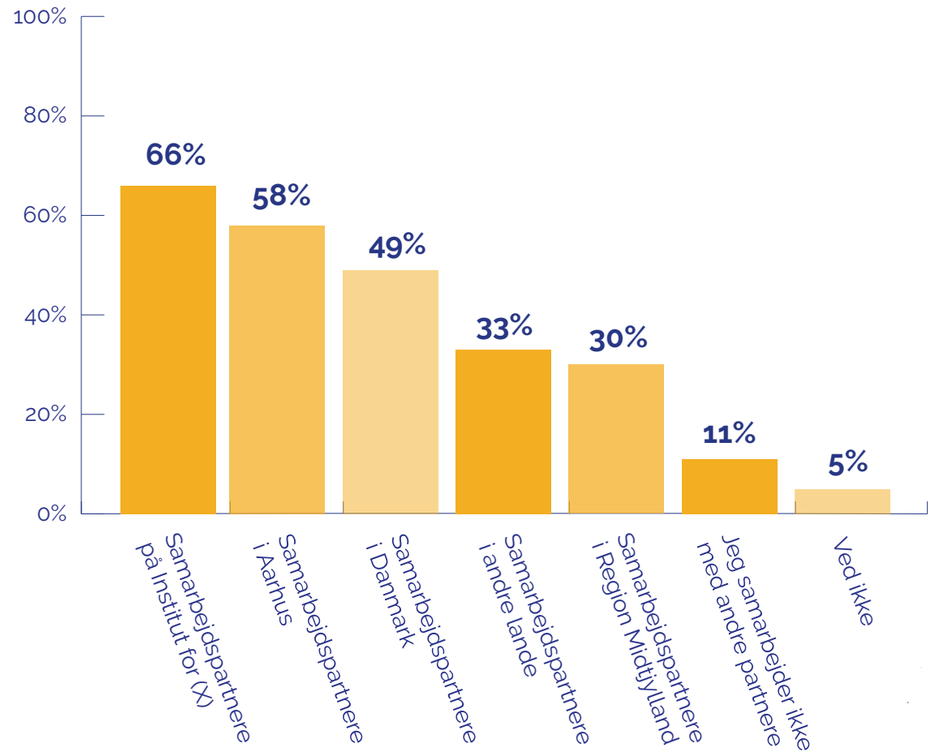

66% af de brugere, der har en enhed på Institut for (X) samarbejder hovedsageligt med andre på Institut for (X). Derudover har 58% af de brugere, der har en enhed på Institut for (X) andre samarbejdspartnere i Aarhus og 49% i resten af Danmark.

Motivation for samarbejde med IF(X)

Figur 25:

Hvorfor samarbejder du med Institut for (X)?
(Du må gerne vælge flere svarmuligheder)

Antal besvarelser: 36

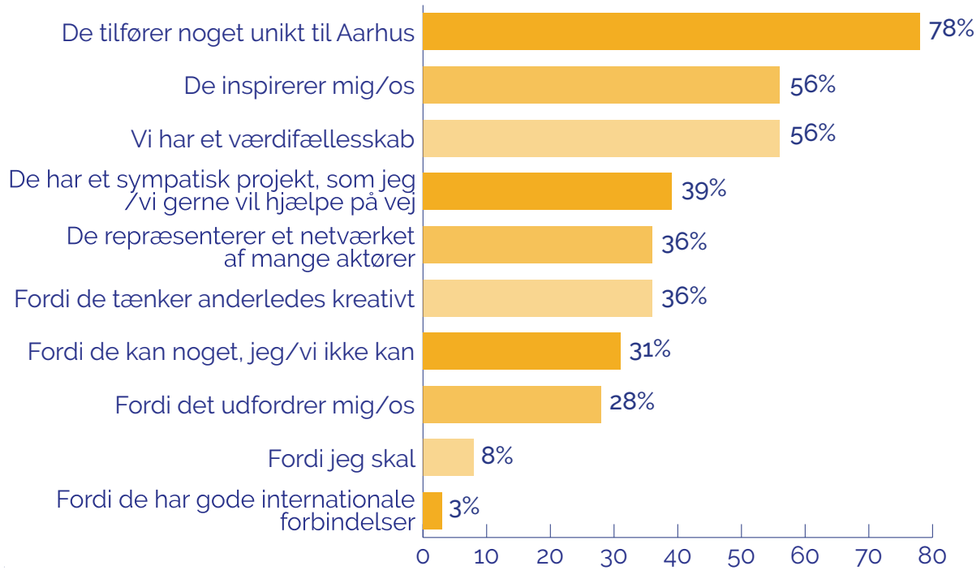

19% af brugerne samarbejder med nogen på Institut for (X). Heraf samarbejder 78% med Institut for (X), fordi de tilfører noget unikt til Aarhus. Herudover er der 56%, der samarbejder med Institut for (X) henholdsvis fordi det inspirerer dem eller fordi de har et værdifællesskab.

Kreative platforme og faciliteter i Aarhus

Figur 26:

Benytter du dig af andre kreative platforme eller faciliteter i Aarhus Kommune? (Noter venligst hvilke)

Antal besvarelser: 350

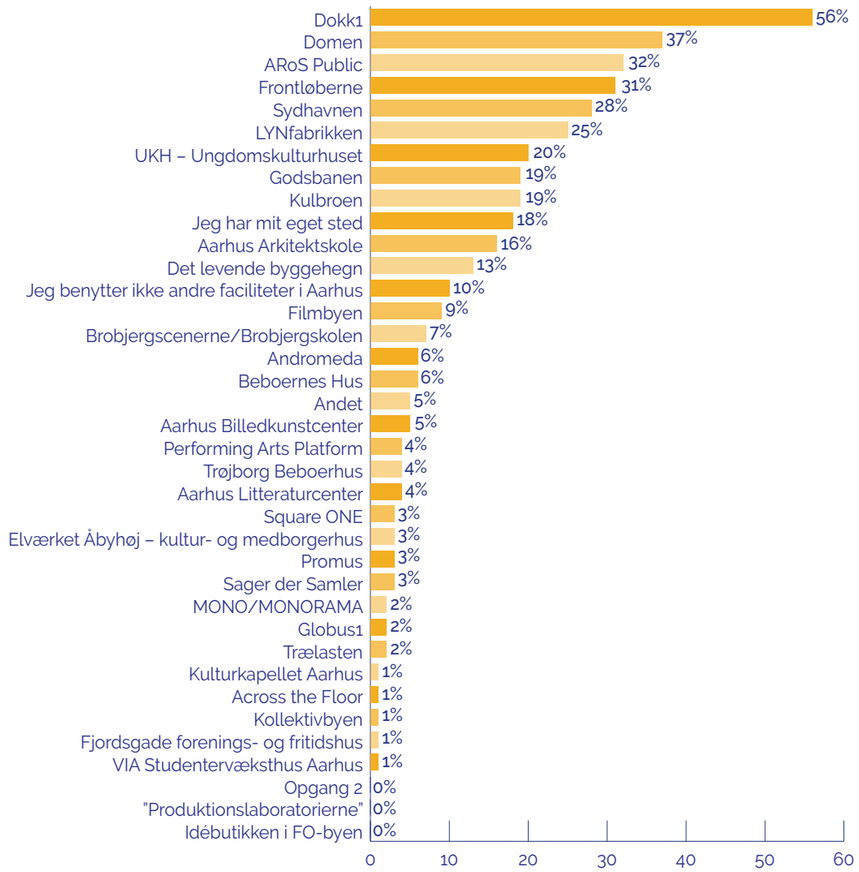

Rigtig mange af brugerne på Institut for (X) benytter sig af de andre meget åbne/offentligt tilgængelige og kreative venues, som er i centrum af Aarhus. **Over halvdelen af brugerne på Institut for (X), nemlig 56%, benytter sig også af DOKK1 (Aarhus Hovedbibliotek) som facilitet og 37% benytter sig af Domen (Bylivshus i Aarhus Kommune).** Ligeledes benytter 25% sig af Lynfabrikken (kreativt kontorfællesskab).

Interview

Frontløberne: Mathias Brander Skovsted

Hvordan har I samarbejdet med Institut for (X)?

I min funktion som leder af Frontløberne har jeg haft et meget tæt samarbejde med Institut for (X). Samarbejdet er først og fremmest gået på at forme en strategisk indsats, som har kunnet styrke ungekulturen i Aarhus – politisk, økonomisk og strukturelt. Jeg har altså primært samarbejdet med ledelsen om mere kultur-politiske projekter. Dette har dog altid hængt sammen med også at inddrage X's brugere (sammen med Frontløbernes og UKH's brugere) i konkrete kulturelle aktiviteter og events.

Hvad synes du, I har fået ud af samarbejdet?

Fra (X) har vi mødt en stor dedikation til og indsigt i at arbejde strukturelt med at flytte på bypolitiske dagsordener ift. ungekulturen. Vi har mødt en værdimæssig afklarethed og målbevidsthed, som har været inspirerende. Og så er vi ikke mindst gennem (X) kommet i forbindelse med et stort netværk af unge kulturskabere, som har deltaget og styrket vores fælles ambitioner for en kreativ, ung by.

Hvad synes du er særegent ved et sted som Institut for (X)?

Diversiteten, kreativiteten og energien på stedet. Den vildskab og selvstændighed, som på godt og ondt former stedet.

Hvilken værdi synes du, Institut for (X) er med til at skabe for det kreative og kulturelle vækstlag?

(X) er først og fremmest med til at skabe plads og muligheder for de kreative, fællesskabs-orienterede aarhusianere, som ikke passer ind i kommunens "tilbud" og institutioner. På den måde er (X) et fristed, som rummer og muliggør kreativitet, innovationer, mærkelige projekter og skæve fællesskaber. I det hele taget: underbygger kreative og engagerede livsførelser i byen.

Hvad tror du, der er brug for, for at give endnu bedre næring til det kreative og kulturelle vækstlag (så det kan trives og udvikles endnu bedre)?

Flere kvadratmeter til, at unge kreative kan udføre deres håndværk og realisere deres idéer. Flere midler til aktører som f.eks. Institut for (X) og Frontløberne, der skaber kreative miljøer, som samler, støtter og opkvalificerer de unge, der går rundt med en (uforløst) skabertrang. Færre regler, flere muligheder og mere tillid til de unge, der vil skabe noget i byen.

Interview

Ungdomskulturhuset - UKH: Lone Jensen

Hvordan har I samarbejdet med Institut for (X)?

Institut for (X) er repræsenteret i UKH's bestyrelse og har været det siden starten, da UKH startede op som projekt. Vi har siden 2020 haft et rigtigt fint samarbejde omkring ungdomskulturpolitik, hvor vi sammen med Frontløberne har gjort fælles front. I 2021 søgte vi midler sammen i det fællesskab, vi nu kalder FLUKHX, og arbejdede året igennem sammen om kultur- og demokratiprojekter. Pt. arbejder vi sammen i forhold til opfølgning på nogle af Oplandsudvalgets anbefalinger.

Hvad synes du, I har fået ud af samarbejdet?

Vi hører jævnligt unge ytre sig om, at de synes, det er rigtig godt, at vi har fået et tæt samarbejde i FLUKHX. Vi har gennem fællesskabet fået en langt større politisk bevågenhed og synlighed. Vi har fået flere legekammerater, hvilket er superfedt. Der er altid en man kan ringe til.

Hvilken værdi synes du, Institut for (X) er med til at skabe for det kreative og kulturelle vækstlag

Institut for (X) er vigtig i forhold til at mangfoldigheden i byens kreative og kulturelle vækstlag. Og så er (X) med til at skabe plads til vækstlagenes udfoldelser.

Hvad synes du er særegent ved et sted som Institut for (X)?

At der er så mange krøllede hjerner på stedet, som bidrager med et mangfoldigt syn på verden. Og det, at stedet er så fysisk og skævt i forhold til alt det, der skyder op rundt om i beton og glas. (X) signalerer et frirum for krøllede hjerner.

Hvad tror du, der er brug for, for at give endnu bedre næring til det kreative og kulturelle vækstlag (så det kan trives og udvikles endnu bedre)?

Der skal langt mere samarbejde på tværs af kulturinstitutioner, uddannelsesinstitutioner og kulturaktører lokalt, regionalt, nationalt og internationalt. Og der skal flere penge til at producere for.

Case: **FLUKHX**

Skabere bag projektet:

- Frontløberne
- Ungdomskulturhuset - UKH
- Institut for (X)

Projektperiode:

3 år

Forbindelse til Institut for (X)

I forbindelse med Aarhus Kommunes nye kulturpolitik 2021-24 ser Institut for (X), Frontløberne og UKH et behov for at samle og styrke byens unge kulturskaberes stemme i politikken. Sammen inviterer vi aktørerne til at give deres tanker, kritik, spørgsmål og ideer til den nye kulturpolitik gennem en bredt inkluderende proces og en række workshops. Arbejdet kulminerede i arrangementet "Kulturudvalget møder vækstlaget" på (X), hvor kulturpolitikerne og vækstlagsaktørerne havde mulighed for at møde hinanden, og FLUKHX overleverede 25 anbefalinger til kulturpolitikken. Efter at have udfærdiget et samlet høringssvar til kulturpolitikken og fem anbefalinger til kulturhandleplanen, var grundstenene lagt til et videre samarbejde. Fokusset bliver at lave konkrete kulturprojekter sammen, der går på tværs af platformene og styrker miljøet generelt. Derfor skabte vi i 2021 projektet Sweet City, med et ønske om at styrke unge aarhusianeres demokratiske og aktivistiske handlekraft. FLUKHX satte ungdommen på den bypolitiske dagsorden op til kommunalvalget den 16. november 2021. Igennem et halvt år blev der skabt podcasts, kunstfestivaler, aktivisme-workshops, nye fællesskaber, nytænkte vælgermøder og skrevet breve til politikere.

Hvad går projektet ud på?

"FLUKHX er en sammenslutningen af Frontløberne, Ungdomskulturhuset og Institut for (X) for et forenet og styrket vækstlag i Aarhus. Samarbejdet udmønter sig i konkrete kulturelle projekter og produktioner, men også i politisk arbejde gennem udarbejdelsen af analyser af vækstlaget, input til politikker og høringssvar samt visionsarbejde for vækstlaget med tilhørende handlingsparate indsatser."

Vi er et arbejdende netværk, som skaber kulturel og social forandring gennem samarbejde, og vores fornemste opgave er at styrke betingelserne for byens vækstlag. FLUKHX repræsenterer de tre største vækstlagsmiljøer i Aarhus og huser morgendagens talenter og bevægelser. Samlet har FL, UKH og IFX i 2020 dannet ramme om +1.200 medlemmer, 360 kulturelle events, 10.480 kreative kvadratmeter og 30 nationaliteter. Vi er stolte over at være springbræt for aktører, der senere etablerer sig i byens kulturliv, og vi ønsker at sætte vores præg på Aarhus' kulturliv og styrke ungdommens stemme i byens udvikling.

Case: **Operation 8**

Skabere bag projektet:

- Dorte Mariager, forperson, arkitekt og boligsocial medarbejder.
- Mahmoud Halimah, medstifter, social iværksætter med 10 års erfaring
- Clara Dybbroe Viltoft, udviklingskonsulent og projektleder

Projektperiode:

Selvom Operation 8 er nystartet, så viderefører vi 10 års arbejde med unge i Aarhus Vest, herunder iværksætteri og empowerment-projekter og har nu samlet vores erfaringer og kompetencer i en socioøkonomisk erhvervsdrevet organisation.

Forbindelse til Institut for (X)

"Med en bybase på (X) ønsker Operation 8 at opbygge en stærk relation til midtbyens kreative miljø og innovative og nytænkende startups, foreninger og organisationer."

Vi vil dertil kunne tilbyde en netværksbase for de unge, som vi arbejder med, hvilket både vil styrke de unges individuelle liv, men samtidig også er et fundament og grobund for at skabe stærke alliancer og samarbejdsmuligheder med Operation 8's eksisterende arbejde. Vores arbejde er forankret i Aarhus Vest mellem boligsociale indsatser, Aarhus kommune og lokale aktører.

Hvad går projektet ud på?

Operation 8 er en visionær organisation, som arbejder med udvikling i den urbane periferi for at skabe en retfærdig og bæredygtig fremtid for alle. Vi udfører vores arbejde ved at kultivere og understøtte lokal sammenhængskraft gennem Verdensmål 8.3 og understøtter derfor udviklingsorienterede tiltag, der fremmer produktive aktiviteter, skaber anstændige jobs, iværksætteri, kreativitet og innovation, (ud)dannelse og som fremmer en formalisering og udvikling af mikro-, små- og mellemstore virksomheder, gennem bl.a. adgang til finansielle tjenesteydelser.

TEMA 7: **Kulturel byudvikling**

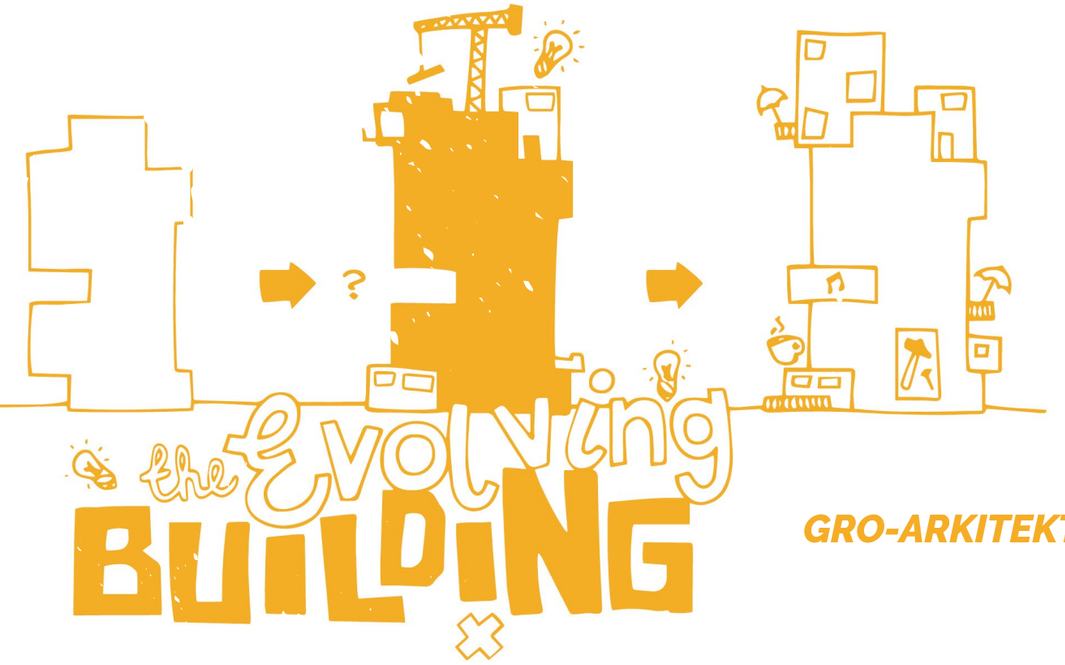

GRO-ARKITEKTUR

"An unique experience of free urban development which should continue with the same sponta-neous spirit."

Bruger af Institut for (X)

X er bygget af social kapital og ikke af mursten

Institut for (X) har alle dage været baseret på det midlertidige, og at alt i princippet er flytbart og kan placeres andre steder. Institut for (X) er en ide, et samarbejde og en tilgang til verdenen. Derfor er det båret af fællesskabet og ikke af en bestemt bygning eller en bestemt lokation.

Ikke desto mindre har Institut for (X) haft en enorm betydning for det konkrete lokale område ved Godsbanearealerne, og for Aarhus by som helhed, når det handler om at skabe en positiv udvikling i byen. Institut for (X) er en meget klar materialisering af ideen om, at kultur er kernen i byens udvikling. Det midlertidige, intuitive og eksperimenterende er en grundlæggende tilgang, som også gør det muligt for Institut for (X) at implementere et lignende miljø andre steder og opnå den samme effekt. Derfor er Institut for (X) også en eftertragtet samarbejdspartner nationalt og internationalt, når det handler om at skabe en positiv forandring og udvikling i lokale byrum eller på et højere strategisk plan.
Tilgangen, fordi den har midlertidigheden over sig, indeholder ofte en positiv og smittende energi – og eftersom Institut for (X) gennem tiden har haft en usikker fremtid, er foretagsomheden også stor, for man ved ikke om de samme muligheder er der i morgen. Det skaber fremdrift og resultater.

Brugerundersøgelsen bekræfter at Institut for (X), ifølge brugerne, skaber liv i bydelen omkring Godsbanearealerne, og generelt giver Aarhus mere kant. Institut for (X) giver plads til det uorganiserede og spontane uden for mange regler med plads til overraskelser i byrummet, og bydelen er dermed en vigtig drivkraft for at fremme nye perspektiver på at udvikle kulturelle byområder.

En kreativ smeltedigel

Ifølge brugerundersøgelsen er der bred enighed om, at Institut for (X) både er en god platform for det kunstneriske og kulturelle vækstlag, for kreativt iværksætteri og professionel kunst, kultur og kreative erhverv. 72% af brugerne mener, at Institut for (X) gør Aarhus til en interessant by at bo og arbejde i. Lidt over halvdelen af brugerne i brugerundersøgelsen er helt enige eller delvist enige i, at hvis Institut for (X) ikke eksisterede var de formodentligt flyttet til en anden by end Aarhus for at udleve deres interesse eller virke. Generelt vidner brugerundersøgelsen om, at Institut for (X) er en kreativ smeltedigel med en altafgørende betydning for det kulturelle og kunstneriske vækstlag i Aarhus, bl.a. fordi Institut for (X) fastholder lokalt talent og tiltrækker talent udefra.

INSTITUT FOR X I TAL

- **2500 kvm udeareal**
- **5 satellitter uden for Institut for (X)**

Institut for (X) som bymiljø

Figur 27:

Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn?

Antal besvarelser: 336

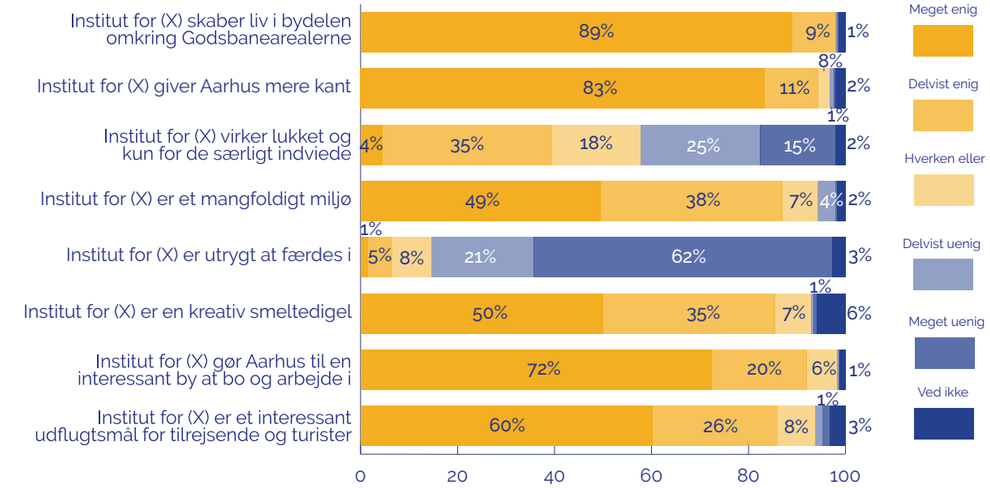

89% af brugerne er meget enige i, at Institut for (X) skaber liv i bydelen omkring Godsbanearealerne, og 9% er delvist enige i, det udsagn. 83% er meget enige i, og 11% af brugerne delvist enige i, at Institut for (X) giver Aarhus mere kant. 72% mener, at Institut for (X) gør Aarhus til en interessant by at bo og arbejde i, og 20% af brugerne er delvist enige i det udsagn.

86% er enten meget enige eller delvist enige i, at Institut for (X) er et interessant udflugtsmål for tilrejsende og turister. 50% af brugerne mener, at Institut for (X) er en kreativ smeltedigel, ligesom 35% er delvist enige i det udsagn. De fleste brugere oplever ikke Institut for (X) som et utrygt bymiljø at færdes i: 62% af brugerne er meget uenige i udsagnet om, at Institut for (X) er utrygt at færdes i, og 21% er delvist uenige i det udsagn. 49% er meget enige, og 38% delvist enige i at Institut for (X) er et mangfoldigt miljø.

Selvom det samlet set er en høj andel af brugerne, som kan se mangfoldigheden udspille sig på Institut for (X), kan den store andel af "delvist enige" sammenholdt med figur 3, s. 39 om værdier, som viser at "mangfoldighed" er den tredje mest fremhævede værdi blandt brugerne, vidne om, at det er noget, som vægtes højt. Ambitionsniveauet for også at udleve denne værdi er høj og potentialet for at gøre det endnu bedre, er noget, som brugerne formodentligt vil værdsætte, at der efterstræbes.

Men hvad angår udsagnet om, at Institut for (X) virker lukket og kun er for de særligt indviede, så er der stor spredning i holdningerne: 35% er delvist enige i det udsagn, mens 25% er delvist uenige.

Institut for (X) som kulturplatform

Figur 28:

Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn?

Antal besvarelser: 92

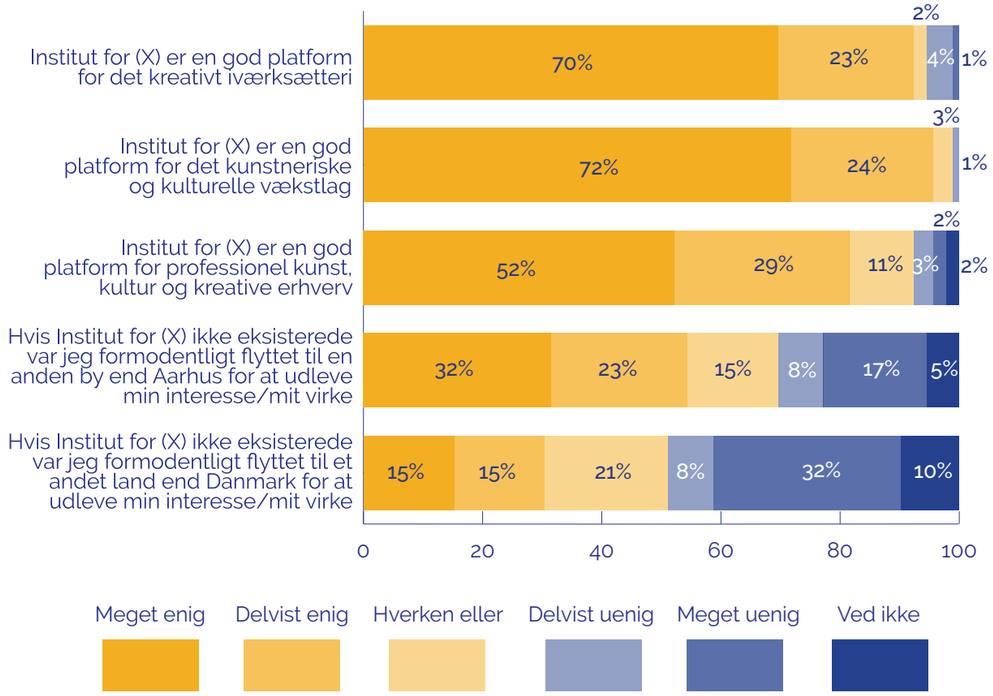

72% af brugerne er helt enige i, at Institut for (X) er en god platform for det kunstneriske og kulturelle vækstlag, mens 24% er delvist enige i det udsagn. 70% af brugerne er helt enige i at Institut for (X) er en god platform for kreativt iværksætteri, mens 23% er delvist enig i det udsagn. Desuden er 52% af brugerne helt enige i, at Institut for (X) er en god platform for professionel kunst, kultur og kreative erhverv, mens 29% er delvist enige i det udsagn. **32% er helt enige og 23% delvist enige i, at hvis Institut for (X) ikke eksisterede var de formodentligt flyttet til en anden by end Aarhus for at udleve deres interesse eller virke.**

Interview

Kreative Räume Wien: Thomas Kerekes

Please describe how you have collaborated with Institut for (X)?

We as KRW (Kreative Räume Wien) have collaborated at a conference in Vienna and had a know-how exchange on site in Aarhus.

What do you think you have gained from the collaboration?

Getting a different perspective in the potential of developing (urban) areas. The hard work in gaining acceptance from the local authorities/ political stakeholders but with this trust, creating new connections and projects where the city of Aarhus is gaining a lot of new views, neighbourhood engagement – civil (local) support. We have also seen that former rail freight areas can be turned into something completely different, which is a good example and best practice for us, when we debate about the transformation of such areas in Vienna.

What value do you think Institut for (X) is helping to create for the creative and cultural growth layer?

"Institut for (X) is for us a very important player in Aarhus and an important driving force for bringing new ways of working and thinking into the city."

What do you think is special or particular about a place like Institut for (X)?

Normally no man's land will be turned into a cultural/creative spot. Still underground but also still reaching out the hand to other projects and the local neighbourhood.

What do you think is needed to nurture the creative and cultural growth layer even better (so that it can thrive and develop even better)?

Maybe a solid economic base, trustful (political) stakeholders, and maybe a new no man's land in Aarhus where new experiments can be placed e.g. affordable spaces for the social/creative/cultural sector, testing new ways of developing areas in a less profit-maximizing way.

Case: **100% ApS**

Skabere bag projektet:

- Alexander Muchenberger

Projektperiode:

2009-nu

Forbindelse til Institut for (X)

Jeg er opvokset i Aarhus og blev hurtigt forelsket i idéen om, at Godsbanen skulle være en kulturel bydel i 2005. Så var vi nogle drenge, der tog en masse farvefiltre og kravlede op i Godsbanens master og skabte farvet lys på området. Vi ville lave oplevelser og byrum. Senere skrev vi til DSB, at vi ville lave en kunsthappening på det, der nu er blevet remisen. I 2007 startede jeg på Designskolen i Kolding, hvor jeg begyndte at lave kunstprojekter sammen med den gruppe, der senere bliv til Bureau Detours.

"Vi overførte mange digitale platforme til fysiske og analoge steder. Vi ville lave fysiske myspaces i byerne, som man kender det fra internettet. Steder hvor man kunne vise sin kreativitet. Hvorfor er der egentlig ikke flere steder, hvor jeg kan komme til udtryk? I design handler det jo også om at lave billeder på noget og så gennemføre det. Det har jeg været med til at gøre på Institut for (X)."

Men billedet på Institut for (X) står i dag ret tydeligt og har nu bevist sig selv. Derfor har jeg flyttet min aktivitet rundt til andre steder i Danmark, hvor jeg kan skabe nye billeder og myspaces for andre.

Hvad går projektet ud på?

100% ApS går ud på at skabe billeder, der gør at folk tænker "Hey! Her har jeg lyst til at være og udtrykke mig". Derfor starter det tit med kunsten. Hvis kunsten er sund og virksom, så begynder der at komme folk, der har lyst til at udtrykke sig. Når der er nok folk, så begynder de at få et mandat i kraft af det, de skaber. Og så begynder projektet at blive politisk. Borgerinddragelse i byens udvikling er endnu ret ungt og har tit en misforståelse indbygget. Det handler jo ikke om, at man holder møder efter et designet framework, hvor folk kan komme og sige ja eller nej. Overordnet set er der to måder, man kan 'engage' i borgerinddragelse: Man kan komme ind med et spørgsmålstegn eller man kan komme ind med et udråbstegn. Apple/iPhone kom ind med et udråbstegn og sagde "den her, det er jeres, og den skal i lære at bruge". Nokia kom ind med et spørgsmålstegn og fik en masse feedback. Så lavede de alle mulige underlige modeller med tastatur og klapper og antenner, men ingen vidste hvad det var eller hvad de skulle bruge den til. Hvad tror du folk ville have sagt, hvis de var blevet spurgt om de ville gå rundt med et stykke glas i lommen? Pointen er, at ingen ved 100%, hvad de vil have og derfor handler det om at lave platforme, hvor folk kan udtrykke sig med udråbstegn.

Kontaktoplysninger

Hvis du vil vide mere om denne publikation, så kontakt:

Institut for (X)

Jonas Bøgh Larsen

Mail: larsen@institutforx.dk

Telefon: 60 13 43 74

Web: institutforx.dk

Urban Goods

Astrid Moth

Mail: astrid@urbangoods.dk

Telefon: 30 34 39 20

Web: urbangoods.dk

Tak fordi du læste med

Se mere på

HJEMMESIDE: institutforx.dk

FACEBOOK.COM: Institut for (X), Godsbanen, Aarhus

INSTAGRAM: institutforx

ADRESSE: Skovgaardsgade 5C, 8000 Aarhus C

MAIL: info@institutforx.dk

TLF: 30 23 47 29

INSTITUT FOR X